

Suomen Sosialidemokraattisen Sanomalehtimiesliiton

MUSTE maalari

VUOSIKIRJA 2024

sisällys

3 Pääkirjoitus

Puheenjohtaja Jukka Halonen johdattelee teemaan

5 Päätoimittajat Valkeakoskella

Päätoimittajat Petri Korhonen (Demokraatti) ja Jussi Virkkunen (Kansan Uutiset) pohtivat lehtiensä tulevaisuutta SSSL:n foorumissa Valkeakoskella.

18 Työväenlehdet maailmansotien välissä

Sosialidemokraattinen lehdistö nousi sisällissodan raunioista vahvaksi vaikuttajaksi. Kommunistilehtien tie oli erilainen – vuonna 1930 ne kiellettiin lailla kokonaan.

24 Uusi nousu 1970-luvulla

Teollistuminen ja palkansääjien järjestäytyminen nostivat 1970-luvulla työväenlehdet hetkelliseen kukoistukseen.

29 Viestintätuki katosi johonkin

Puoluesihteerinä toiminut Mikael Jungner kanavoi SDP:n viestintätuen uusiksi. Demarilehdet kaatuivat, mitä saatiin tilalle?

32 UP-Uutispalvelu kaatui rahaan

UP-Uutispalvelu kaatui 2011 tuttuun asiaan – rahan puutteeseen. Entiset toimittajat kirjoittavat nyt UP:n historiikkia.

36 Itäisen Suomen ihme

Muiden piirilehtien kaatuessa yksi toisensa jälkeen Pohjois-Karjalassa on pidetty lehti pystyssä. Tarkoitus on pitää se jatkossakin.

40 Toimisiko Norjan malli?

Norjan LO on koonnut ay-lehtensä yhteisen sateenvarjon alle, ja malli toimii. Jonne Smets kertoo, miten.

44 Journalismi yhdistää ihmisiä

Brysselissä toimittajana työskentelevä ranskalainen Aurélie Pugnet pohtii journalismin syvintä olemusta.

50 Muuttuva journalismi

Kansainvälinen tutkimus selvitti nykyjournalismin tilaa. Onko toimittaja puolueeton tarkkailija vai yleisön valistaja.

Suomen Sosialidemokraattisen Sanomalehtimiesliiton vuosijulkaisu.

Julkaisija: Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto SSSL ry
Osoite: PL 373, 00531 HELSINKI www.sssl.fi

Päätoimittaja: Jukka Halonen

Tuottaja: Mediataju Oy, Vantaa Ulkoasu: Katri Ristiniemi / Mediataju Oy

Painopaikka: Silver Print Sipoo 2024

Ilmoitusmyynti: Hannu Tuovinen

pääkirjoitus

• JUKKA HALONEN

Kohti tulevaa

Työväenlehtien tie on ollut aina kivinen. Takana ei ole koskaan ollut vahvaa pääomaa, jonka varaan rakentaa. Se on tarkoittanut jatkuvaa kamppailua olemassaolosta.

Työväenlehtien omistajina ovat olleet puolueorganisaatiot. Se on ollut sekä vahvuus että heikkous. Kun on puhuttu omasta lehdestä, sitä on siksi myös tilattu. Toisaalta jokainen on kokenut samalla oikeutuksen saada lehteen oman asiansa, olipa sillä yleistä mielenkiintoa tai ei. Se on ollut jatkuvaa tasapainoilua journalismin ja puoluepropagandan välillä, edellisen usein hävitessä. Median ollessa jatkussa kehityksen muutoksessa työväenlehtien järjestöomistajuus ei ole reagointikykyä helpottanut, vaan pikemminkin se on jäykistänyt sitä.

Lehtikenttä on muuttunut monin tavoin. Sata vuotta sitten puolueväriä tunnustaneet sanomalehdet olivat merkittävä enemmistö, nyt ne ovat vähäpätöinen vähemmistö. Mediakenttään on tullut uusia kilpailijoita, ensin radio ja televisio, myöhemmin internetin tarjoama laaja maailma. Samaa aikaan paino- ja jakelukustannukset ovat nousseet, puolueiden jäsenmäärät laskeneet.

Rajua on ollut ajan riento. Ennen niin vahvasta työväenlehdistöistä ovat jäljellä enää SDP:n ja Vasemmistoliiton päälehdet, jotka nekin ilmestyvät vain harvatahtisina aikakauslehtinä. Vastavirtaan on sinnikkäästi jaksanut uida vielä Viikko Pohjois-Karjala, jolla itse asiassa on tihein ilmestymistahti.

Heinäkuussa 2023 Valkeakoskella SSSL järjesti foorumin, jossa työväenlehtien tulevaisuudesta keskustelivat Demokraatin päätoimittaja Petri Korhonen ja Kansan Uutisten päätoimittaja Jussi Virkkunen. Mustemaalari 2024 dokumentoi tämän keskustelun sanatarkasti. Lukijan on syytä muistaa

tuon tapahtuman ajankohta heinäkuun lopulla. Tuolloin perussuomalaisten puheenjohtajan ja ministerin Riikka Purran vanhat scripta-kirjoitukset ja persuihin kokoomuksesta ennen vaaleja loikanneen ministerin Wille Rydmanin tekstiviestitely olivat tikun nokassa. Hallitus natisi liittoksistaan jo alkumetreillä.

Päätoimittajien viesti isossa kuvassa oli selvä. Nyt jos koskaan työväenlehtiä tarvitaan, on katsottava vahvasti tulevaisuuteen eikä peräpeiliin. Lehtien tulevaisuus ei ole ainakaan päätoimittajista kiinni.

On selvää, että iskukykyisiä ja raikkaita vasemmistolehtiä tarvitaan jatkossakin. Silti lehdet joutuvat edelleen kamppailemaan ikuisuusongelman kanssa. Rahaa ei tipu taivaasta. Siksi tulevaisuuskysymyksiä pitää voida tarkastella avoimin ja ennakkoluulottomin mielin.

MUSTE
maalari

2024

Onko työväenlehdillä tulevaisuutta?

SSSL järjesti vuoden 2023 Valkeakosken Työväen Musiikki-tapahtuman yhteydessä keskustelufoorumin, jossa vasemmistopuolueiden äänenkannattajien päätoimittajat Petri Korhonen ja Jussi Virkkunen pohtivat vaikeaa kysymystä työväenlehdistön tulevaisuudesta. Keskustelua johdattelivat emeritus päätoimittajat Jukka Halonen ja Reijo Hämäläinen.

Jukka Halonen: Tervetuloa tähän Suomen Sosialidemokraattisen Sanomalehtimiesliiton yhdessä Valkeakosken Työväen Musiikkitapahtuman kanssa järjestämään foorumiin, jossa käsitellään työväenlehdistön komeaa historiaa, työväenlehdistön tätä päivää ja luonnollisesti myös tulevaisuutta.

Olen itsekin toiminut SDP:n pää-äänenkannattajan, Demarin, päätoimittajana 1988–1997 ja vieressäni on Reka Hämäläinen, jolla on myöskin päätoimittajakokemusta aika lailla ja toimittajakokemusta tietysti siinä sivussa meillä molemmilla. Reka jäi kotkalaisen Eteenpäin-lehden viimeiseksi päätoimittajaksi.

Työmies-lehti aloitti ilmestymisensä 1895. Vuodesta 1906 se toimi Sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattajana. Silloinhan vasemmistopuolueita oli vain yksi. Työmies nousi vuoteen 1917 mennessä maan laajalevikkisemmäksi sanomalehdeksi. Viimeinen Työmies ilmestyi 12. huhtikuuta 1918, kun saksalaiset jo valtasivat Helsinkiä. Suoraan sisällissodan jälkeen alkoi ilmestyä Suomen Sosialidemokraatti, ja kun työväenliike tuolloin jakautui, kommunistisella puolella ilmestyi erilaisia lehtiä, jotka melkein saman tien lopetettiin ja tilalle perustettiin aina uusi.

Kansan Uutiset perustettiin sotien jälkeen 1957. Lisäksi oli alueellisia niin sanottuja piirilehtiä käytännössä jokaisessa läänissä, ei ihan jokaisessa maakunnassa, mutta yhteismäärä oli parhaimmillaan hyvinkin parikymmentä.

On siis kuljettu lähes 130 vuoden matka. Meillä on tänään ainutlaatuinen tilaisuus jututtaa kahta tuoretta päätoimittajaa, jotka muuten ensimmäistä kertaa ovat keskustelemassa työväenlehdistöstä ja sen tulevaisuudesta.

Petri Korhosesta tuli Demokraatin päätoimittaja toukokuussa 2022. ”Menen tekemään journalismia”, Petri sanoi tultuaan valituksi. Jussi Virkkunen valittiin Kansan Uutisten päätoimittajaksi ja toimitusjohtajaksi 2021. ”Tärkeintä on edelleen hyvä ja laadukas journalismi”, hän totesi nimityksensä jälkeen.

Amazing Race – kyllä vai ei?

JH: Lupasin aloittaa ajankohtaisella lämmittelykysymyksellä, ennen kuin menemme varsinaiseen ai-

heeseen eli työväenlehtien tulevaisuuteen. Tuoreeltaan uutisoittiin, että televisioformaatti Amazing Race järjestetään myös Suomessa, ja kolmekin kansanedustajaa, **Aino-Kaisa Pekonen**, **Silvia Modig** ja **Ilmari Nurminen** vasemmistopuolueista, tulevat osallistumaan kilpailuun. Se on herättänyt sosiaalisessa mediassa hyvinkin värikästä keskustelua: Kuinka uskottavaa on osallistua tähän kilpailuun ja puhua samalla ilmastonmuutoksesta vakavalla naamalla. Mitä mieltä herrat päätoimittajat ovat tästä aiheesta?

Petri Korhonen: Luulisin, että aika moni perussuomalainen kansanedustaja olisi lähtenyt tähän kisaan mukaan, kunnes kuulivat, että *Amazing Race* ei tarkoittanutkaan rotua. Mutta vakavasti, mielestäni tuollaisiin kisoihin lähteminen on kansanedustajalta tai miltä tahansa julkkikselta hölmöä ja maudentonta – eikä pelkästään sen takia, että siinä lennellään ympäri maapalloa ihan turhaan. Ohjelma edustaa kerska- ja tuhlauskulttuuria pahimmillaan. Turhaa matkustamista, turhaa päästöjen tekemistä, josta kannattaisi jo luopua.

Jussi Virkkunen: Petri aika hyvin tyhjensi pankin. En itsekään pidä tätä *Amazing Racea* ihan 2020-luvulle sopivana TV-formaattina. Ymmärrän hyvin, minkä takia nämä poliitikot ovat lähteneet tähän kilpailuun mukaan. Sitä en ihan ymmärrä, miksi he eivät laittaneet sosiaalisen median kanaville perusteluja julkistushetkellä, eli miksi he lähtivät tähän mukaan. Ennalta estävä viestintä olisi helpottanut aika paljon: Miksi lähdän mukaan tähän kilpailuun, vaikka maailma palaa. Mutta tosiaan, *Amazing Race* edustaa tällaista kerskakapitalistista yhteiskuntaa pahimmalla mahdollisella tavalla, ja siinä mielessä en ole tämän formaatin ystävä. Mutta kyllä ymmärrän sen verran tähän osallistuvia ihmisiä, että pystyn näkemään miksi he osallistuvat, mutta en olisi itse lähtenyt.

Millaisilla resursseilla lehtiä tehdään?

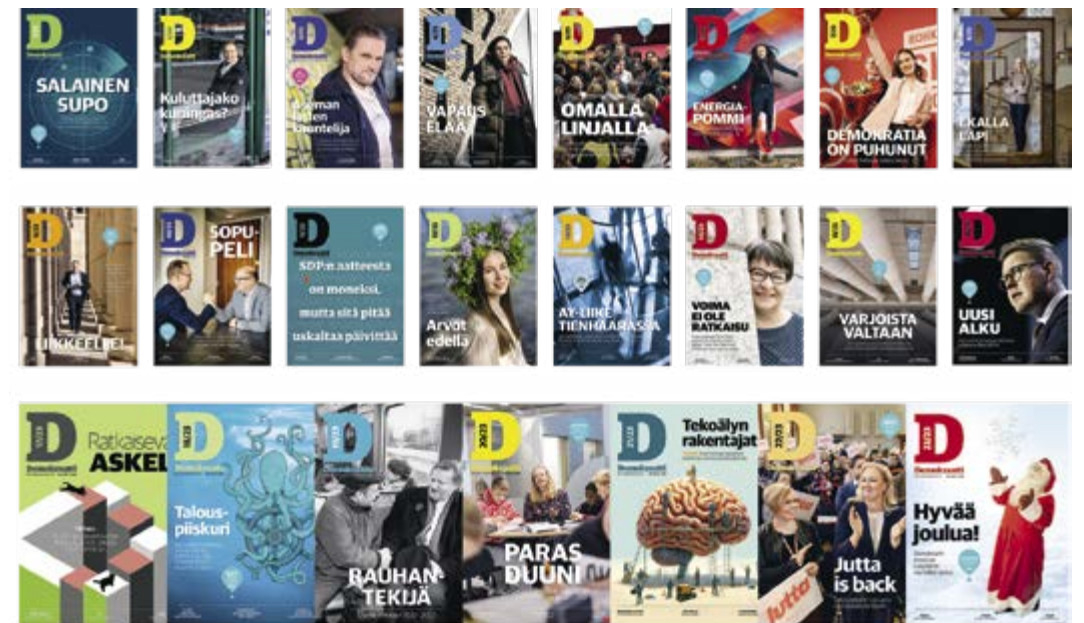
JH: Vielä yksi johdatteleva kysymys päivän teemaan ennen kuin Reka jatkaa kysymysten osalta. Missä teidän molempien lehdet tällä hetkellä menevät. Minkälaisella volyymilla tällä hetkellä teidän leh-tienne tänään tehdään.

JV: Meidän tilanne on se, että kun tulin päätoimittajaksi 2021, niin ensimmäiseksi aloitin ison uudistustyön. Muutuimme paperipuolella viikkolehdestä kerran kuussa ilmestyväksi lehdeksi. Ideana oli puhtaasti se, että haettiin resursseja lisää: Tehdään paperia vähän harvemmin, ja näin pystytään tekemään verkkojournalismia paremmin. Pystyimme parantamaan paperilehden laatua, koska viikkolehden tekeminen pienillä resursseilla oli todella vaikeaa. Ne resurssit ovat edelleen pienentyneet. Kirjoittavaa henkilökuntaa ei ole liikaa. Kun itseni siihen mukaan lasken, meillä on neljästä viiteen kirjoittavaa toimittajaa. Kyllä sitä porukkaa voisi enemmän olla. Totta kai meillä on erittäin myös hyviä avustajia.

Ja mikä levikki on? Siitä voisi sanoa, että kyllä se aina isompikin voisi olla. Paperilehti on kannattava, se tuo meille merkittävän määrän rahaa edelleen taloon sisään. Niin kauan kuin se on kannattava, sitä on helppo pitää yllä. Kyllähän haasteita on, ja kun päästään keskustelussa eteenpäin voin sanoa, että on lisähaasteitakin. Mutta levikin lasku on hiukan hidastunut, voin sen sanoa, eli se ei ole ihan niin kova kuin alalla yleisesti. Kun tällä hetkellä levikki alalla laskee noin seitsemää, kahdeksaa, jopa kymmentä prosenttia, niin meillä se on alempi.

PK: Oli hyvä kysymys, että missä lehti parhaillaan menee. Tällä hetkellä tiedän sen hyvin: ensi viikon numero on painossa. Mutta ensi viikolla se lähtee postin käsittelyyn ja sen jälkeen en tiedä yhtään, missä se menee. Jotkut saattavat ehkä päätyä myös tilaajille asti, kiitos Suomen Postin. Tämä on ihan oikeasti yksi suurista haasteista meille paperilehden tekijöille, että emme voi luottaa siihen, että posti vie sen lehden perille. Huolimatta siitä, kuinka aikaisin se postin kuljetukseen lähtee, se saattaa päätyä tilaajille plus miinus kolme päivää ilmestymispäivän jälkeen, joskus myös etuajassa. Tämä on ehkä se kaikkein suurin asia, joka rasittaa kaikkien paperilehtien tilaajia Suomessa tällä hetkellä. Verkossa tiedetään, että lehti julkaistaan silloin, kun joku painaa Enteriä lähetyssä, mutta paperilehtien kanssa tilaaja, kuluttaja, ei aina saa mitä haluaa ja milloin haluaa.

Vähän samanlainen kehitys meilläkin. Me julkaisemme Demokraatti-lehteä kaksi kertaa kuukaudessa, ja meillä on kirjoittavia toimittajia kymmenkunta plus muutama henkilö siihen päälle, eli hiukan isompi toimitus kuin rakkaalla kilpailijalla. Verkon kävijämäärä ja tavoitavuus ovat kasvaneet viimeisen vuoden aikana huomattavasti, kiitos sen, että tällä hetkellä politiikan kriisit ja kohut ja tapahtuvat

hyvin reaaliajassa. Oikeastaan ei ole sellaista päivää ollut nyt, että voisi vain lekotella laakereillaan ja katsoa, mitä maailmassa tapahtuu.

Päin vastoin, tapahtumat tulevat iholle reaaliajassa. Hallituskriisit syntyvät ja hallitukset kaatuvat suurin piirtein vuorokauden aikana, ja tämän takia verkko on meillä edelleen se ykkösuutiskanava. Printtilehden puolella me yritetään tehdä hiukan ajattomampaa ja myöskin kestävämpää lukemista. Painotamme kulttuuria, työväenkulttuuria, yleensäkin aatetta ja esimerkiksi sitä, minkälaiseen suuntaan demariliike on menossa. Puhutaan taloudesta ja politiikasta hiukan pitkäjänteisemmin ja katsotaan taustoja ja yritetään tarjota lukijalle taustaa, millä varjolla maailmankuvaa voisi laajentaa. Mutta joo, sama homma, oltiin kannattavia viime vuonna. Myös tämä ensimmäinen puolisko on mennyt kannattavasti, eli emme mene taustayhteisöme kukkarolle ainakaan heti käsi ojossa – älkää kertoko niille, kyllä minä aion jossain vaiheessa mennä uudistuksia tehdäkseen tai lehden laatua parantaakseni. Kiitos tämän yltiökapitalistisen ja politiikassa vauhdikkaan vuoden, me olemme hyvinkin kannattavia.

Huipulta alamäkeen

Reijo Hämäläinen: Toimittajat menevät usein asian ytimeen heti kättelyssä, niin näköjään Petrikin, joten näköjään meiltä muutama hyvä kysymys meni saman tien. Minun tehtäväni oli oikeastaan maalaila hiukan sellaista kuvaa viime vuosisadalta, kun suomalaisella työväenlehdellä meni hyvin ja peilaila sitä tähän päivään katsoen; Minkälaiden palikoiden varassa silloin kun minäkin aloittelin työväenlehteä tehtiin. Ensimmäiset juttuni kirjoittelin työväenlehteen. Miten on tultu tähän, onko siitä maailmasta mitään jäljellä.

Tämä peilaus osittain senkin takia, että joitakin vuosia sitten kirjoitin tällaisen hirtehisen otsikon tai nimen saaneen kirjan *Työväenlehden arktinen taival*, jossa käytiin läpi sosialidemokraattisen lehdistön nousua ja jonkinlaista tuhoa, koska se lehdistö noin suurena kokonaisuutena on ikään kuin mennyttä maailmaa.

Jos mennään tuohon 1970-luvun lopun maailmaan, silloinhan Suomi oli jakautunut aika paljon

Jos katsoo vain peräpeiliin, sieltä ei löydy vastauksia uuteen aikaan.”

- Petri Korhonen

erilaisiin kupliin. Erilaiset yhteiskuntaluokat ja -ryhmät elivät aika irrallaan toisistaan, koska kaikilla oli oma pankki, oma vakuutuslaitos, oma lehti ja oma osuuskauppa. Niiden varaan oli itse asiassa aika helppo toimia, koska oli olemassa tuttu ja turvallinen pohja, jonka varaan rakentaa ja tehdä esimerkiksi työväenlehteä eri puolilla maata. Suomi oli kehittynyt maatalousyhteiskunnasta melkein pä valmiiksi palkansaajayhteiskunnaksi, josta tuli sitten ikään kuin resurssi viestittää tälle omalle väelle erilaisia asioita. Oli taloudelliset edellytykset, oli järjestöt, puolueet, oma aate, jonka varassa toimia. Oli tietysti, kuten mainitsin, näitä erilaisia palikoita (ammattiyhdistysliike ja etujärjestöt), joilla oli tietysti erittäin tärkeä pohja. Sille pohjalle rakennettiin. Niinpä sitten 70-luvun puolivälin jälkeen Suomessa ilmestyi kolme toista demarilehteä, ja kutakuinkin saman verran Vasemmistoliiton edeltäjän, kansandemokraattisen liikkeen lehtiä.

Monissa kaupungeissa, talousalueilla ja keskusalueilla, ilmestyi parikin työväenlehteä. Demarilehtien yhteinen levikkimäärä oli noin 170 000. Parhaimmillaan niillä oli noin 700 000 lukijaa. Kun **Sirpa Puhakan** kanssa keskustelin asiasta, joka oli siis ennen Jussia Kansan Uutisten päätoimittaja, niin hän sanoi, että kyllä hyvin samanlaiset luvut pätevät kansandemokraattisen liikkeen lehdistöön. Eli suomalaista työväenlehteä luki noin 1,3 miljoonaa ihmistä, joka oli tavattoman iso määrä. Huippunsa tuo määrä saavutti joskus 1980-luvun puolivälissä. Siihen pääsy oli ratkennut 1970-luvun vaihteessa, jolloin Suomessa

kakkos- ja kolmoslehtien lehtikuolemien vuoksi oli rakennettu kaksi tukijalkaa: Oli valtiollinen lehdistötuki, jota jaettiin ikään kuin parlamentaaristen voimasuhteiden mukaan. Silloisilla kannatusluvuilla se tarjosi työväenlehdille hyvää taloudellista turvaa, ja oli ennen muuta oli yhdistyneen SAK-laisen ammattiyhdistysliikkeen tarjoama työväenlehtiseteli. Tällä luotiin aika iso lehdistö, joka kattoi aika mukavasti koko Suomen.

Kun 1980-luvun loppupuolella pohja alkoi pikkuhiljaa rapautua, ja kun tultiin 1990-luvun lamaan, niin silloin meni punapäöma ja meni paljon muuta, jonka varaan oli rakennettu. Yhteiskuntaan tulivat aivan uudenlaiset keskustelunavaukset, ja lamasta työväenlehdistö ei enää toipunut. Lehtien määrä alkoi pikkuhiljaa tippua, ja sitten tultiin 2010-luvun jälkipuoliskolla aluelehdet kuihdutettiin tai lahdattiin. Työväenlehdistö jäi toimimaan muutaman päääänkannattajan ja lisäksi jonkun alueellisen lehden varaan. Mutta näin nopealla juoksutuksella sitten se oleellinen kysymys: Kun tuo vanha maailma oli aika helppo toimia työväenlehdelle ja työväenlehtien toimituksille ja linjan rakentamiselle, niin mitä siitä on jäljellä? Mikä on se tämän päivän toimintaympäristö, jossa työväenlehti, poliittinen lehti, sanomalehti tai netissä toimiva lehti, kykenee tai joutuu toimimaan?

JV: Tuo onkin hyvä kysymys. Aatteellinen perintö, se siitä on jäljellä. Joku on sanonut joskus, että media-ala oli vielä 2000-luvun alkupuolella lupa painaa rahaa. Yhdessä yössä se melkein muuttui maailman vaikeimmaksi alaksi, kun meille tuli sosiaalisen median jätit. Mainosrahat katosivat hetkessä, ja sitten sen päälle lyötiin levikin putoaminen. Siinä on aika myrkyllinen yhdistelmä, kun kaksi tärkeää tulopuolta alkaa katoamaan. Mutta se perintö on sieltä jäljellä ainakin, ja sitä vaalitaan jatkuvalla uudistumisella. Me emme voi katsoa nostalgisesti taaksepäin aikaan, jolloin joskus asiat olivat hyvin. Vasemmistoliitossa joskus sitä haikaillaan, että joskus meillä oli kannatusta niin ja niin paljon ja kansanedustajia niin paljon sieltä sun täältä. Mutta jos katsoo vain peräpeiliin, sieltä ei löydy vastauksia uuteen aikaan.

Meidän pitää aina muistaa Kansan Uutisissa lehden kunniakas historia, mutta meidän pitää koko ajan katsoa eteenpäin. Perintöä vaalitaan jatkuvalla uudistumisella ja sillä, että pidetään lehti mahdollisimman hyvässä iskussa. Se vaatii aikamoista tempuilua, ja Petri on tehnyt hyvää työtä Demokraatisa, reaaliaikaisuus ja nopea reagointi puheaiheisiin. Kun ennen oli niin mukavaa, jolloin itsekin pääsin alalle, seuraavan päivän puheaiheet olivat siinä lehdessä, ja ihmiset ottivat sen ilolla vastaan. Nyt me teemme ensin verkkoa hirveää tahtia ja samanaikai-

DIGILEHDEN ARKISTO

2024 2023 2022 2021 2020 2019 2018

sesti mietitään koko ajan, mitä tästä paketoidaan painettuun lehteen. Meilläkin se on taustoittavaa, käydään ideologista keskustelua ja tuotetaan pitkiä juttuja. Niissä paneudutaan taustoihin ja vastataan kysymyksiin, että mistä tässä on oikein kyse. Se on aika vaikeaa. Meillä on paitsi vastassa mediamaailman yleiset haasteet tai kriisit, tulopuolen romahdus, niin samanaikaisesti meillä on lisähaasteena vastassa vasemmistolaisen liikkeen muutoksesta kumpuava tilanne. Mutta jos haasteista tykkää, tämä on upea homma. Haasteisiin pitää vain keksiä vastauksia, joka ei ole kauhean helppoa ole, se on pakko sanoa.

PK: Miten se menikään se vanha biisi: Kun oikeistohallitus vakauttaa, sen työmies tuntee palkassaan. Sanoisin, että nykytilanne tällä hetkellä, hallitusratkaisut varsinkin, luovat meille entistä enemmän kaihupohjaa siitä, että me tarjoamme myöskin uutisoinnissa se vaihtoehto, joka ei mene täysin aina valtavirran mukana. Sanoisin, että parempi aika on nyt kuin vaikka 5–6 vuotta sitten. Voitte olla eri mieltä, mutta minä ainakin katson eteenpäin, että tämä on jonkinlainen uusi kulta-aika meille.

JV: Joo, se on varmasti näin myös, mutta pelkään, että ryhdymme katsomaan, että meidän on helppo ”lyödä persuja kuin vierasta sikaa” koska ne tekee kaiken itse niin, että meidän tarvitsee vain laittaa se paperille. Meillä on niin paljon herkullisia aiheita, että on tavallaan mahdollista kasvattaa lukijamääriä, koska meille tulee oikeistohallitus ja se tulee ensi syksynä kouriintuntuvasti esiin, kuinka radikaali se hallitusohjelma oikeasti on. Emme kuitenkaan saa tukeutua siihen niin, että kaikki olisi näin helppoa. Viime hallituskausi oli siinä mielessä opettavaista aikaa, että meidän piti oppia käsittelemään myös sitä, miten käydä kriittisesti myös oman hallituksen toimia läpi. Se oli tosi opettavaista aikaa ja näkyi myös lukijamäärissä välillä. Kaksipiippuinen juttu, mutta kyllä näin myös.

PK: Minulta on monta kertaa kysytty, ja nyt vastaan ennen kuin kukaan teistä kysyy tätä, mikä on meidän eromme muihin puoluelehtiin: Verkko-uutisiin, Suomen Uutisiin, Suomenmaahan, kd-lehteen. Olen sanonut, että Demokraatti tulee siinä mielessä ihan täysin Jussin oppien mukaisesti: Me kritisoimme aika paljon omia sen takia, että jos mei-

Niin kauan kuin lehtiä myydään yksityiselämän perusteella, niitä tullaan julkaisemaan. Niin tulee Sanna Marinin kohdalla käymään.”

- Jussi Virkkunen

dän taustayhteisössämme tapahtuu väärinkäytöksiä, tai sitten ihan selkeistä poliittisia mokia tai omituisuuksia, niin kuka muu niistä kertoisi kuin me. Me ostamme tällä, sekä Kansan Uutiset että Demokraatti, hyvin paljon uskottavuutta muiden aatteiden edustajilta lukijoina. Uskallamme kertoa, jos omassa porukassa jotain sählätään oikein kunnolla. Ja sanotaan näin, että viimeisten vuosien aikana omassa porukassa on ollut ihan riittävästi sähläystä myös meille otsikoiden tekemistä varten. Uskon, että meidän menestyksen tai selviytymisen keinomme tässä ajassa on se, että meiltä löytyä myös itsekritiikkiä. Ei kettuilun takia vaan sen takia, että yritetään elää niin kuin opettamme ja myös tehdä sitä politiikantekoa paremmaksi. Tämä on yksi meidän niche-alue, jossa todennäköisesti tulemme vielä vastedeskin erottumaan muista.

Kuinka pitkä on päätoimittajan liekanaru?

JH: Itse asiassa johdattelit jo suoraan seuraavaan kysymykseen. Molemmat ovat pää-äänenkannattajien päätoimittajia. Itse muistan liki kymmenvuotisesta päätoimittaja-ajastani 1980- ja ennen muuta 1990-luvulla sen, että mitä paremmin taloudellisesti meni, ja jos sattui vielä levikki nousemaan, päätoimittajan liekanaru oli aika pitkä. Mutta sitten taas

”Miehet ovat äärioikeisto-
laistumassa ja naiset
äänestävät vasemmistoa.”

- Jussi Virkkunen

vastaavasti, jos levikki lähti laskuun, joka oli usein seurausta siitä, että taloudellisesti meni huonosti ja jouduttiin voimakkaasti supistamaan, niin samalla se liekanaru omistajaan lyheni. Miten itse koette tällä hetkellä tämän liekanarukysymyksen varsinkin, kun molemmat puhuvat siitä, että pitää reagoida nopeasti, Petri puhui jopa omien kritisoinimisesta ja pitää olla muutosherkkiä, ja puoluekone perinteisesti ei ole kovin nopeasti, vaan erittäin hitaasti kääntyvä laiva. Kuinka suuri tekemisen vapaus teillä päätösmittajina on?

JV: Olen joskus miettinyt, mitä kaikkea sitä oikein saakaan kirjoittaa, kun kukaan ei ikinä reagoi miinhinkään. On meillä tekemisen vapaus, niin kuin pitää ollakin. Palomuuuri toimii oikein hyvin. Kyllä minä käyn hyvää keskustelua puolueen puheenjohtajiston ja edustajien kanssa, mutta kyllä he tietävät, että tarvittaessa myös kritisoidaan.

Olen itse määritellyt lehden tehtävän, että olemme viemässä yhteiskuntaa samaan suuntaan kuin Vasemmistoliitto, mutta emme ole kaikista keinoista ihan täysin samaa mieltä. Tarjoamme eriäviä näkökulmia, ja jos emme uskalla kritisoida puoluetta, eihän meillä silloin ole mitään virkaa. Oman äänen tuominen keskusteluun on tärkeää. Kyllä kirjoittamisen vapautta on, mutta välillä on kirjoituksia, joista on ihan hyvä laittaa viestiä eteenpäin, että on tulossa tällainen juttu, että älä säikähä, mutta en minä siihen juttuun mitään muutoksia tee. On hyvinkin kriittisiä haastatteluita tehty esimerkiksi **Li Anderssonin** kanssa, ja hyvin suuri tekemisen vapaus on. Kuvavalinnoista tulee joskus palautetta, mutta tämä johtuu siitä, että Lehtikuvan kuvaavat ottavat eduskunnasta tosi ilmeikkäitä kuvia, joissa poliitikot näyttävät ilmeikkäiltä. Lukijat tykkäävät, mutta poliitikot itse eivät tykkää. Mutta se palomuuuri, joka pitää olla, on erittäin hyvin voimissaan.

PK: Näin se on. Puoluelehdissä on se hyvä puoli, että kukaan ei kaipaa hiljaista, hissukkamaista puoluelehteä. Me emme saa olla lammasmaisia. Jos olisimme, niin olisimme silloin puolueen bää-äänenkannattajia. Ehkä palomuuria ei ole kauheasti joutunut eikä tarvinnut testata silloin kun SDP oli pääministeripuolueena. Siellä ei tapahtunut oikeastaan mitään niin ratkaisevaa, joka olisi todennäköisesti kiinnittänyt puoluejohdon huomion. Me olim-

me aika kriittisiä moneen asiaan, mutta ei sieltä koskaan tullut mitään. Luulen, että tämä johtuu siitä, että pääministerillä ja muilla ministereillä oli silloin niin hiton kiire, että eivät ennättäneet kuin korkeintaan tuhahtaa joillekin meidän jutuille. Kulmahuoneen puhutteluita ei kertaakaan ole tullut toisin kuin aiemmalla urallani jossain muissa isommissa mediataloissa. Siinä mielessä tämä on ollut vapaampaa kuin monen niin sanotun kaupallisen mediatalon johtopaikalla.

Voisiko lehdet yhdistää?

JH: Itse voin piristää teitä nykyisiä päätoimittajia sillä, että sen kymmenen vuoden päätoimittajuuden ajalta muistan sellaisen yksityiskohdan, että vaalit hävitettiin aina sen takia, että oma lehti oli kirjoittanut jotakin väärin, mutta vaalit voitettiin lehdestä huolimatta, tämä oli perussääntö.

Petri tuossa mainitsi ”rakkaasta kilpailijasta”. Kaksisosainen kysymys: Oletteko kilpailijoita, ja sitten tämä ikuisuus kysymys, jota itsekin kävin lävitse **Yrjö Raution** kanssa, kun hänestä oli tullut Kansan Uutisen päätoimittaja vuonna 1988. Kävimme keskustelun siitä, olisiko voimien yhdistämisellä jotain hyötyä.

PK: Saanko taas kertoa autotehdasvertauksen? Kymmenkunta vuotta sitten Italiassa teollisuuspiirit pohtivat, että kun meillä on tämä valtava autokonserni nimeltä Fiat, mutta siellä alla oli tällaisia pienempiä pikkubrändejä kuten Alfa-Romeo, Lancia, Ducati. Siellä mietittiin, eikö olisi hienompaa pake-toida kaikki nämä yhteen saman Fiatin logon alla? Säästyisi markkinointikuluissa ja kaikissa muissa. Ne pohtivat sitä hetken aikaa ja sitten tulivat siihen tulokseen, että oikeasti me saadaan enemmän ostajia, kun meillä on erikseen Alfa-Romeo, Lancia, tavallinen Fiat ja mitä kaikkia siellä alla onkaan. Uskon, että se toimii kyllä aika paljon tässä meidän lehtimaailmassakin. Ihmiset haluavat vaihtelua, kukaan ei halua ostaa pelkästään sitä Pirkka-merkkistä tuotetta tai Pirkka-merkkistä lehteä. Jos ajattelee Kansan Uutisten ja Demokraatin yhdistämistä, en usko, että Jussi jaksaisi olla siinä päätoimittajana.

JV: Niin, ja sinä olisit vastaava päätoimittaja. Petrin vertaus on tosi hyvä. Lehtien yhdistäminen näh-

dään helposti taikaluotina, joka ratkaisee kaikki ongelmat. Ei se ratkaisisi. Ei tuohon ole paljoa lisättävää. Onko Demokraatti meille kilpailija? Onhan se, kyllä me aika paljon seurataan, mitä se tekee. Sitten kun ne tekee asioita hyvin, kiroillaan mielessämme, että ne teki tuon tosi hyvin ja ne teki liian nopeasti asioita, ei olla itse ehditty reagoida. Se on hyvä, että kiritetään toivottavasti toisiamme. Mutta kaipaisin sitä, että jos nyt puhutaan Hakaniemestä, joka käsitteä erilaisia työväen asioita, se lammikko jossa me pyöritään, on vähän pienentynyt. Ehkä jonkin-koista yhteistyön lisäämistä pitäisi harkita aika voimakkaasti. Tällä hetkellä meillä on liittojen lehtiä, sitten on puoleen lehtiä, ja kaikkea mahdollista. Me käytetään hirveästi resursseja siihen, että aika paljon kuitenkin käsitellään samoja asioita, vähän eri kulumista.

Kaikki kirjoittavat hyviä juttuja, mutta pitäisi miettiä, että se oikea vastustaja on Eteläranta, ka me ihmettelemme, miksi EK ja elinkeinoelämä saavat oman äänensä niin hyvin kuuluviin julkisessa keskustelussa. Se johtuu siitä, että siellä on tehty strateginen linjaus, että ne tykittää yhtä ääntä yhdellä viestillä. Siihen vastattaisiin helpommin siten, että vähän katsottaisiin, että ei lähdetä turhaan yhdistelemään asioita, mutta lisättäisiin yhteistyötä pienimuotoisesti. Sitä kautta voitaisiin myös saada lisää resursseja. Tällaisten asioiden pohtiminen olisi nähdäkseni hedelmällistä. Nyt sitä voitaisiin vielä miettiä ja siihen olisi ehkä aikaakin, kun molemmat puolueet ovat ainakin hetken vielä oppositiossa. En tiedä, jos tuo hallitus tuosta kaatuu, niin kuinka nopeasti Säätytalolle demarit sitten marssii uusiin neuvotteluihin.

PK: En ole vähään aikaan katsonut puhelinta, jätin puhelimen rouvan laukkuun, jos vaikka tulisi hallituskutsu tällä välillä. Ne on niin nopeita tilanteiden muutokset tällä hetkellä. Oli hyvä, että mainittiin tuossa Eteläranta, koska jos puhutaan vasemmistolehdistä, meiltähän puuttuu myös porvarilehdistö aivan kokonaan. Yksikään suomalainen lehti ei ilmoittau ehkä Verkkouutisia ja Nykypäivää lukuun ottamatta porvarilehdeksi, koska ne eivät miellä olevansa sitä. Jos miettii Iltalehteä, Kauppalehteä, Talouselämää ja mitä niitä on, ongelma on siinä, että ne toistavat tällä hetkellä aika lailla herkemmin

Etelärannan sanaa kuin esimerkiksi ay-liikkeen vastaavia. Tavallaan tappelemme tällaista näkymätöntä hegemoniaa vastaan. Hegemoniaa, jota kukaan ei myönnä olevan olemassa, mutta kuitenkin de facto tuolla on. Eteläranta tuutatessaan sitä yhtä massiivista viestiään saa sen tiedotteen suurin piirtein copy-peistattuna läpi Talouselämään, Kauppalehteen, ennen kuin siitä ruvetaan tekemään analyysiä. Tavallaan megafoniefekti toimii sillä puolella Pitkääsiltaa huomattavasti paremmin.

RH: Tämä mistä Jussi tässä puhui, meillähän oli aikaisemmin näitä Työväen Sanomalehtien Tietotoimistoja ja DLP:tä. Sitten oli UP-Uutispalvelu, jossa oli yhdistetty voimia, eli yhteisen tietotoimiston kautta on harrastettu menneinä vuosina voimien yhdistämistä. Ei joka lehden tarvitse käyttää omia toimittajaresurssejaan samojen asioiden käsittelyyn. Mitä Petri sanoi porvarilehtien puuttumisesta, tämähän oli aika mielenkiintoinen ilmiö, joka vaikutti siihen, että lehdistötukikin piti muuttaa puolueille annettavaksi viestintätueksi, koska oikeastaan

muilla ei ollut enää puoluelehdistöä kuin tällä vasemmalla puolella. Keskustan ja kokoomuksen omat porvarilliset lehdet, jotka vielä 1980-luvulla olivat puoluelehtiä, ryhtyivät yksi toisensa jälkeen sitoutumattomiksi. Sen takia oli ongelmallista ryhtyä perustelemaan lehdistötukeakaan, kun lehtiä oli vain osalla puolueista. Mutta tuo sidos on mielenkiintoinen johon viittasit, että jotkut kuuntelevat Etelärantaa ja me ehkä mieluummin ay-liikettä ja palkansaa-jaliikettä, joka on tietysti tämä perinteinen poliittisen työväenliikkeen ja ammatillisen työväenliikkeen sidos. Mutta millainen sidos Demokraatilla on, ja onko teillä muita sidoksia tai ikään kuin yhtymäkohtia kansalaisjärjestötoimintaan, joka on kuitenkin sitä perustason kansalaisyhteiskuntaa, jonka luulisi olevan teille hirveän tärkeä pohja rakentaa omaa tehtäväänne yhteiskunnassa.

JV: Joo, onhan meillä paljonkin yhteistyötä ja keskustelua eri kansalaisjärjestöjen kanssa ja hyvinkin aktiivisesti, ja ammattiyhdistysliikkeeseen olemme luonnollisesti paljon yhteydessä. Ja mehän kirjoi-

tamme väsymykseen asti esimerkiksi valtion velasta, mitä julkisesta velasta pitäisi ajatella, ja tuomme siihen omaa ääntä. Sama mitä oikeistopuoli tekee, me tuodaan siihen vasemman puolen näkemys, että minkä takia julkinen velka ei ehkä ole ihan niin vaarallinen kuin **Petteri Orpo** esittää. Tätä me teemme eri yhteistyötahojen kanssa, ne ovat eri kansalaisjärjestöjä. Yhteistyötä on paljon ja voisi olla paljon enemmänkin, mutta siinä tullaan sitten resurssikysymyksiinkin.

PK: Järjestöpuoli on myös aika paljon muuttunut viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana. Jokainen suomalainen kansalaisjärjestö tällä hetkellä kärsii jonkinasteisesta aktiivijäsenten puutteesta. Ihmiset eivät halua sitoutua mihinkään pitempään järjestötoimintaan kovin intohimoisesti enää. He saattavat olla jossain yhteisössä vaikka puoli vuotta hyvinkin aktiivisina ja sitten vaihtaa johonkin toiseen, eli sama ilmiö kuin mitä on nähty liikkuviissa äänestäjissä; Tuetaan näissä vaaleissa jotain aatetta ja seuraavissa jotain muuta. Tämä näkyy järjestökentässä hyvin paljon. Se ei ole huono asia, koska sitten taas monessa järjestössä sinne ryntäävät hetken aktivistit ovat todella voimakkaasti jonkin asian puolella. Tällaisia ruohonjuuritason ilmiöitä, kampanjoita ja ennen kaikkea trendejä meidän pitäisi seurata entistä enemmän. Näitä syntyy aina, varsinkin tällaisessa tilanteessa, kun kahtiajako lisääntyy ja polarisaation uhka on voimakas. Meidän pitäisi entistä enemmän seurata kansalaisyhteiskuntaa, järjestötoimintaa ja aktiivisia liikkeitä – tervetuloa kertomaan niistä. Ei mekään kaikkea huomata, se riippuu myös näiden järjestöjen ja ihmisten omasta aktiivisuudesta, että älytäänkö me tehdä heistä juttuja.

Kaksi kiperää kysymystä

JH: Vielä pari pikakysymystä ajakokohtaisista asioista. Olisitteko julkaisseet **Wille Rydmanin** lähettämät tekstiviestit? Ja toinen kysymys: Pitäisikö median jättää **Sanna Marinin** yksityiselämä rauhaan, kuten hän on toivonut?

PK: Todennäköisesti olisin julkaissut ne. Mutta jos olisin esimerkiksi Hesarin kaltaisen lehden toimittaja tai tuottaja, olisin edellyttänyt, että hänet saa-

daan vaikka väkisin kiinni jostain, vaikka perinteisesti soittamalla ovikelloa. Näin isoissa asioissa tällä hetkellä keskeisten poliitikkojen tapana on paeta asiaa, olla kommentoimatta tai vastata kysymyksiin pelkästään sosiaalisen median kautta, jolloin kukaan ei pysty esittämään vastakysymyksiä. Ja tässä Rydmanin tapauksessa olen kiinnittänyt huomiota siihen, että hän pyrkii hyvin paljon henkilöimään. Disaamaan jutun tehneen toimittajan, että tämä on jotenkin paha ja ajaa minua takaa. Olisin pyrkinyt välttämään sen sillä tässä tapauksessa, että olisin laittanut tekijäksi jonkun muun toimittajan ja ennen kaikkea olisin yrittänyt saada vielä myös livenä alkuperäisen henkilökohtaisen vahvistuksen tai kommentin häneltä. Olkoon se sitten ”en kommentoi” tai muuta tahansa. Nythän hän vastasi sosiaalisen median kautta, että ei aio kommentoida. Mutta kylä olisin julkaissut ja konteksti mukana.

Sitten Sanna Marinin toive siitä, että media ei kiinnittäisi häneen huomiota. Onnea vaan. Silloin, jos on julkisuuteen työnsä takia ryhtynyt, pyytämättä ja kysymättä, kättämättä sinne luottamustehtävään kansanedustajuuden, ministeriyden kautta, sen jälkeen tulee olemaan loppuelämänsä – muistakaa **Johannes Virolaista** ja **Kyllikkiä** – julkista riistaa, julkinen eläin. Sille ei tässä hetkessä, tässä maailmassa, voi mitään. Ainahan sitä voi pyytää, että voi kun ette seuraisi minua, mutta käytännössä sille ei ole mitään vaihtoehtoa. Media toimii näin.

JV: Nykyisessä lehdessä Kansan Uutisissa, en tiedä olisinko lähtenyt julkaisemaan Rydmanin tekstiviestejä, koska se olisi nähty vain ja ainoastaan hyökkäyksenä, mutta nimenomaan Helsingin Sanomien kaltaisessa lehdessä ehdottomasti. Kuten Petri sanoi, totta kai ne ovat merkittävää aineistoa. Hirveän vaikeaa, vaikka siinä oli paljon sellaisia viestejä, joista pystyi huomaamaan, että kyse oli henkilön mauttomasta huumorintajusta, mutta olisin julkaissut. Häneltä oli kysytty kommenttia ja hän reagoi siihen omalla tavallaan. Mikäs siinä.

Sanna Marinin yksityiselämään – kuten Petri sanoi, onnea vaan. On vaikeaa tuossa asemassa pysäyttää sitä. Hän voi vedota siihen, mutta kun meillä on juorulehdistöä, joka haluaa kirjoittaa julkisuuden ihmisten yksityiselämästä, sitähan ne tulevat jatkaamaan. Se on hirveä kohtalo, mutta kun tässä nyt

Johannes Virolainen mainittiin, niin hänelle kai joskus annettiin vinkki, että tiedäthän Johannes, että kahdella taksilla pääset yhteen osoitteeseen. Sitä voi tietenkin kokeilla. Tämä liittyi siihen, kun he Kyllikin kanssa seurustelivat, eikä asiaa ollut vielä julkaistu. He jäivät kiinni siitä, kun käyttivät samaa taksia ilmeisesti. On vastenmielistä lukea niitä yksityiselämää seuraavia juttuja, mutta niin kauan kuin lehtiä myydään sillä perusteella, niitä tullaan julkaisemaan. Niin tulee Sanna Marinin kohdalla käymään.

PK: Ja kyllä on erittäin vastenmielistä lukea ihmisten yksityisviestejä, miten he ovat tosiaan vitsailleet keskenään tai millaista kieltä käyttäneet muista. Toisaalta me ollaan nähty ihan poliittisessa lähihistoriassa, miten yksityisviestit pudottavat ihan ministereitä, kun ajattelee **Ilkka Kanervan** kohtaloa. Häinkin lähetteli tällaisia puutarhanhoitovinkkejä eteenpäin ihan samalla tavalla kuin Rydman puhui kieloista kukkapenkissä.

Politiikkaan kuuluu tietää, mitä ihmiset oikeasti ovat mieltä asioista, minkälaisilla arvoilla keskeiset päättäjämme ja vaikuttajamme ovat tuolla liikkeellä. Miten he oikeasti puhuvat silloin, kun kukaan ei ole muka kuuntelemassa, paitsi vähempiosaisista, myöskin suomalaisen yhteiskunnan kanssaihmisistä. Tämä on hyvin tärkeää. Sen takia pitää aina pys-

tyä kysymään ihmiseltä: Mitä tarkoittit tällä? Puhuitko oikeasti näin? Oletko oikeasti sitä mieltä että... ja huolimatta siitä, että keskeiset poliitikot tällä hetkellä pakoilevat vastuuta ja pakoilevat yhteydenottoja, meidän täytyy vain olla siinä sinnikkäästi mukana.

Yksi mainospala tähän väliin. Jos haluatte lukea tämän vuoden parhaan poliittisen analyysin, itsekriittisen semmoisen, niin katsokaa Kansan Uutisissa vaalien jälkeen julkaistun analyysin siitä, miksi vaalitappio oli Vasemmistoliitolla sellainen kuin oli. Oliko syynä taktinen äänestäminen vai muuta? Tällaista journalismia kaipaamme meillä jokaiseen puoluelehteen, ja myös ihan jokaiseen kaupalliseen mediaan. Itsekriittistä, analyttistä, ei tuhkan ripottelemista päälle vaan aidosti kantaa ottavaa ja pohtivaa siitä, mitä olisimme voineet tehdä paremmin. Tästä olen pikkuisen kateellinen, meiltä puuttuu sellainen. En ole vielä saanut Demokraattiin tehtyä sellaista. Jossain vaiheessa tehdään, mutta tässä *hands down* Kansan Uutiset voitti.

JV: Hävitkää vaalit! ●

Litterointi: Risto Paananen

Kuvat: Markku Uusitalo ja Jukka Halonen

• Jukka Halonen

Työväenlehdet ajan ristitulessa 1919–1939

Maailmansotien välinen aika 1918-1939 oli suomalaisen sanomalehdistön kasvun ja kehityksen aikaa, jossa levikit ja ilmestymistiheydet kasvoivat. Niin myös työväenlehdissä, joskin heiluriliikkeellä.

*Suomen Sosialidemokraatin lehtimyyjiä 1930-luvulla
toimituksen edessä nykyisellä Paasivuorenkadulla.
(Kuva: Työväen Arkisto)*

Vaikka verinen sisällissota päättyi yhtä veriseen valkoisen osapuolen voittoon, niin työväestöä siinä ei nujerrettu. Monelle voittajalle tuli yllätyksenä, että vuoden 1919 eduskuntavaaleissa sosialidemokraatit saivat 80 eduskuntapaikkaa ja 38 prosenttia kaikista annetuista äänistä. Toki se tarkoitti 12 paikan menetystä, mutta silti sen saattoi vällinneissa oloissa tulkita voitoksikin.

Työväenlehdistö taipui voittajan paineen alla, mutta ei taittunut. Oli suorastaan rohkeaa julkaista *Suomen Sosialidemokraatin* näyttenumero jo 5. toukokuuta 1918, vain kolmisen viikkoa Helsingin valtauksen jälkeen. Lehden ilmestyminen kuitenkin kiellettiin, koska siinä yhtä rohkeasti luvattiin herättää työväenliike henkiin. Myös seuraava, syyskuinen yritys torjuttiin yhteen numeroon, mutta joulukuun puolivälissä lehti alkoi säännöllisen ilmestymisensä. Se ilmestyi tuolloin kuusi kertaa viikossa.

Vuoden 1919 aikana alueelliset maakuntalehdet nousivat jaloilleen niin, että SDP:n äänenkannattajia ilmestyi vuoden aikana yhteensä viisitoista. Niistä neljä ilmestyi kuusipäiväisinä, yhdeksän kolmipäiväisinä.

Sisällissodan jälkeenkin suomalaisessa puoluekentässä vallitsi perusajatus, että puoluelehti on sanomalehden luonnollinen laji. Nuo viisitoista sosialidemokraattista lehteä olivat selkeä vähemmistö koko lehtikentässä. Vuonna 1919 puoluelehtiä maassa ilmestyi ruotsinkieliset mukaan laskien kaikkiaan 98. Se oli 79 prosenttia kaikista sanomalehdistä, eivätkä loput sitoutumattomakaan olleet vasemmistohenkisiä.

SISÄLLISSODAN JÄLKEEN sosialidemokraatit olivat selkeyttäneet puolueen linjan ja työväenliike oli jakautunut. Kommunistiset lehdet näkivät päivänvalon 1920, jolloin niitä ilmestyi viisi.

Kommunistilehdet olivat vaikeuksissa heti ilmestyttyään. Vuosina 1920–1923 ne saivat kaikkiaan 196 painokannetta. Ennen muuta näissä sovellettiin rikoslain pykälää, joka koski esivallan ja yhteiskuntajärjestyksen halventamista. Sosialidemokraattinen lehdistö sai maailmansotien välisenä aikana kaikkiaan 92 kannetta.

Kommunistilehtien tuomiot päättyivät takavarikoihin, lakkautuksiin, linnatuomioihin ja sakkoihin,

mutta aina perustettiin uusi lehti uudella nimellä tilalle. Lehdet ilmestyivät vain vuosikymmenen, ja ne lakkautettiin vuoden 1930 kommunistilakien myötä.

Poliittisten oikeudenkäyntien tutkija **Lars Björne** tiivistää Suomen lehdistön historiassa tuon ajan sananvapauden näin:

“Kyseenalaista on, voidaanko katsoa, että Suomessa 1920- ja 1930-luvulla vallitsi sananvapaus muuten kuin siinä muodollisessa mielessä, ettei ennakkosensuuria ollut.”

SOSIALIDEMOKRAATTISET LEHDET kehittyivät muun lehdistön rinnalla 1920-luvulla. Kun raha oli aina tiukassa, työväenlehdistö ei kulkenut kehityksen eturintamassa. Uusi painotekniikka edellytti aina suuria taloudellisia investointeja.

Yksi suuri muutos oli koukeroisen fraktuurakirjasimen vaihtaminen selkeämpään antiikvaan. Muutos tapahtui ilman äkkinäisiä rysäyksiä. Ilmoitukset olivat saaneet antiikvan jo *Työmiehen* näyttenumerossa 1895, mutta uutistekstissä käytettiin virsikirjoista tuttua fraktuuraa.

Vuoden 1927 alussa kokonaan antiikvaan siirtyivät Suomen Sosialidemokraatin ohella mm. tamperelainen *Kansan Lehti* ja kotkalainen *Eteenpäin*. Sen sijaan turkulainen *Sosialisti* vaihtoi kirjasinta vasta numerossaan 14.1.1929.

Valokuvien suhteen kehitys oli hitaampaa. Olihan työväenlehdessä pääosassa sana. Lisäksi tässä oli ongelmana kuvaalaattakoneen hankinta. Pitkään turvaututtiin piirroksiin. Ylipäätään valokuvatekniikka ei mahdollistanut vielä vauhdikkaita tilannekuvia, joten valokuvat olivat pääosin henkilöistä ja rakennuksista.

TYÖVÄENLEHTIEN LEVIKIN kehittymistä on tarkasteltava kahdesta suunnasta. Aluelehdet eivät yksikään saavuttaneet paikallista ykkösasemaa, mutta pääkaupungissa Suomen Sosialidemokraatti piti sitä hetken aikaa itsellään.

Vuoden 1919 huhtikuussa Sosialidemokraatti sai huippulevikkinsä, joka oli 99 300 kappaletta ja samalla koko maan suurin. Se ei kuitenkaan kestänyt pitkään, kun sosialidemokraattiset aluelehdet aloittivat yksi toisensa jälkeen ilmestymisensä. Saman vuoden lopulla Suomen Sosialidemokraatin levikki

oli enää noin 55 000 kappaletta. Edelleen lehden levikki oli kuitenkin maan suurin.

SDP:n päälehti menetti jatkossakin levikkiään piirilehdille niin, että vuoden 1922 jälkipuoliskolla se oli enää 17 000–18 000 kappaletta. Siitä levikki kuitenkin nousi seuraavina vuosina takaisin yli 20 000 kappaleen lukemiin. Lukijoista puolet oli pääkaupunkiseudulla, toinen puolikas maakunnissa.

Helsingissä vertailun voi tehdä puolueidensa päälehtien Suomen Sosialidemokraatin, kokoomuksen *Uuden Suomen* ja edistyspuolueen *Helsingin Sanomien välillä*. Tosin levikkiluvut lienevät aavistuksen epävarmoja. Joka tapauksessa vuonna 1922 niin Uusi Suomi kuin Helsingin Sanomatkin olivat ohitta-

neet Sosialidemokraatin levikin. Utta Suomea painettiin noin 30 000 kappaletta ja Hesaria sen yli.

Levikkiluvuista voi päätellä, että selkeä pesäero lehtien välillä tapahtui vuonna 1927. Tuolloin Helsingin Sanomat kurotti omille luvuilleen, kilpailijatkin kasvoivat, mutta eivät lähellekään samassa tahdissa.

TYÖVÄENLEHTIEN IKUINEN ongelma oli talous, jota yritettiin pitää kasassa ilmoitus- ja tilaustuotoilla. Pikainen silmäys pääkaupunkiseudun lehtien ilmoitteluun kertoo, että Suomen Sosialidemokraattikin oli selkeä altavastaja. Lehti sai parhaimmillaan vuonna 1929 palstametreillä mitattuna vain

vajaa puolet Uuden Suomen ja *Hufvudstadsbladetin* ilmoitusvolyyymista. Helsingin Sanomat oli näidenkin yläpuolella. Vastaavasti Suomen Sosialidemokraatin sivumääräkin jäi puoleen edellisistä.

Helsingin Sanomien voimakkaan kasvun takana oli useitakin tekijöitä. Yksi niistä oli pikkuilmoitusten haaliminen ja lopulta keskittyminen lehden palstoille. Päätoimittajaksi 1927 tullut **Eljas Erkko** oli kiinnittänyt näiden kiinnostavien ilmoitusten hankintaan huomiota ja onnistunut siinä. Erkko uudisti lehdensä toimituksellista sisältöä samalla kertaa viihdyttävään ja uutisoivaan suuntaan, jossa sensaatioitakaan ei vältely. Erkko oli oppinut, että onnettomuudet ja urheilu kiinnostivat, ja hän panosti niihin.

Samaan aikaan Suomen Sosialidemokraatti ja Uusi Suomikin pysyttelivät perinteisellä raskaamalla puoluelehden sisältölinjallaan.

SOSIALIDEMOKRAATTISET LEHDET noudattelivat sisällissodan ja työväenliikkeen jakautumisen jälkeenkin entistä peruslinjaa, jonka mukaan puolueella oli oikeus hyväksyä puoluelehdet ja sanoa sanansa päätoimittajavalintoihin. Suomen Sosialidemokraatti oli päälehtenä suoraan puolueen omistama, aluelehtien omistajiksi tulivat paikallisjärjestöt.

Vuoden 1919 puoluekokous kielsi järjestöjä suosimasta “puoluetta vastustavia ja vahingoittavia” lehtiä. Vuonna 1930 sitä viestii yritettiin vielä koventaa: “Vastustavia sanomalehtiä tai muita julkaisuja ei puolueen jäsen saa kannattaa niitä levittämällä tai ottamalla osaa niiden toimittamiseen. Myös on kartettava sellaisia ns. puolueettomia lehtiä, jotka sisällöstään riippumatta vahingoittavat oman puolueemme äänenkannattajien levikkiä.” Puoluekokous ei kuitenkaan esitystä sellaisenaan hyväksynyt.

Jatkuva kamppailu talouden kanssa aiheutti lehtien ilmestymiskerroissa haitariliikettä. Porissa oli ennen sisällissotaa ilmestynyt *Sosialidemokraatti*, mutta kun se nimi oli mennyt päälehdelle, niin vuonna heinäkuussa 1919 oli ilmestymisensä aloittanut *Uusi Aika*. Se ilmestyi aluksi kolmipäiväisenä, mutta jo seuraavana vuonna uskaltauduttiin kokeilemaan kuusipäiväisen lehden menestymistä. Tapioilliset tilinpäätökset palauttivat ilmestymistah-

din parin vuoden päästä kolmipäiväiseen rytmiiin. Kuusipäiväiseen palattiin vasta vuoden 1945 alusta.

Tammikuussa 1919 Hämeenlinnassa aloittanut *Hämeen Kansa* aloitti yksipäiväisenä, mutta lehti siirtyi kaksipäiväisyyteen jo puolen vuoden jälkeen. Siitäkään ei kulunut kuin puoli vuotta, kun lehti alkoi ilmestyä kolme kertaa viikossa. Vuonna 1929 Hämeen Kansa muuttui viisipäiväiseksi, mutta lama pakotti sen 1933 takaisin kolmipäiväisyyteen.

Aluelehtien ilmestymisiin vaikutti myös työväenliikkeen jakautuminen. Kuopiossa *Savon Kansa* saatiin sosialidemokraattisiin käsiin vasta 1930, ja se pääsi aloittamaan *Savon Työmiehen* nimellä kesäkuussa 1931. Oulussa *Kansan Tahto* meni kommunistien käsiin, joten sosialidemokraatit joutuivat perustamaan oman lehden. *Pohjolan Työmies* pääsi aloittamaan vasta 1924. Se ilmestyi aluksi kuudesti viikossa, vuonna 1926 vähän aikaa kahdesti, sen jälkeen kolmesti ja vuodesta 1944 lähtien jälleen kahdesti viikossa.

JO 1920-LUVULLA puolue oli joutunut huolehtimaan monen piirilehden taloudesta. Uudella vuosikymmenellä lama iski ja pulavuodet heikensivät entisestään heikkoja. Toisaalta vuoden 1930 kommunistilait poistivat kilpailun vasemmalta laidalta.

Lamakauden alla monet painot olivat investoineet rakennuksiin ja koneisiin. Erityisesti Mikkelissä ilmestyneen *Vapauden* ja Sortavalassa ilmestyneen *Kansan Voiman* yhtiöt joutuivat joutuivat suuriin vaikeuksiin, ja varsinkin jälkimmäinen kävi puolueen kukkarolle.

Vuonna 1920 puolue oli perustetanut Työväen Sanomalehtien Tietotoimiston, jonka tehtävä oli tarjota aluelehdille valtakunnallista, selkeästi poliittista aineistoa. TST aloitti vaatimattomasti, mutta ennen pitkää sen voimavaroja vahvistettiin.

Syksyllä 1931 TST:n toimittaja **Yrjö Kaarne** esitti puolue-toimikunnalle laajan vision TST:n ja sosialidemokraattisen journalismin mahdollisuuksista kiristyneillä markkinoilla. Mallissa TST olisi liki kilpaillut Suomen Tietotoimiston kanssa ja käyttänyt porvarilehtien aseita houkutelakseen lukijoita. Puolue-toimikunta totesi, että analyysissa oli paljon hyviä asioita, joita ei voinut toteuttaa.

Lopputulokset itse asiassa oli, että seuraavana talvena TST:n henkilökuntaa ja toimintaa supistettiin. Vakinainen ulkomaankirjeenvaihto ja urheilutahtumien seuraaminen saivat jäädä.

PÄÄKAUPUNKISEUDULLA lehtikilpailu oli jo lamavuosiin tullessa käytännössä ratkaistu. Uutena taakkana ilmoitushinnoissa jouduttiin huomioimaan lehden levikki, joka siis SS:lla oli selvästi Helsingin Sanomia ja Uutta Suomea pienempi. Näin Suomen Sosialidemokraatti tuli entistä enemmän tilaustuloista riippuvaiseksi. Tilaushintaa ei siksi voinut painaa alas, vaikka Helsingin Sanomat tarjosi melkein samalla rahalla tuplasti luettavaa.

Kilpailu oli pakottanut 1927 Suomen Sosialidemokraatin siirtymään seitsenpäiväiseksi. Vain sunnuntainumero oli aamukannossa, mutta muuten lehti ilmestyi lukijoille vasta iltapäivällä. Maaseudulle SDP:n päälehti saattoi tulla vasta seuraavana päivänä.

Vuoden 1932 lopulla päätoimittaja **Eino Kilpi** kirjoitti Kustannus Oy Kansanvallan johtokunnalle muistion, joka tiivisti lehden tilanteen:

“Ankarasta pula-ajasta huolimatta Suomen Sosialidemokraatin pitäisi nykyisinkin olla kilpailukykyinen kaupunkilehti muiden tšekäläisten lehtien rinnalla. Mikäli sen uutisten tuoreus, kuvituksen runsaus ja tekstin monipuolisuus varojen puutteen johdosta huomattavasti heikkenevät tai tilan puutteen vuoksi vanhenevat, menettää lehti kilpailijoilleen lukijoitaan ja sen teho SDP:n äänenkannattajakin heikkenee.”

Lehti siirtyi aamukantoon, mutta samalla se 1934 teki historiansa ensimmäisen tappiollisen tilinpäätöksen.

TALVISODAN KOITTAESSA pääkaupunkiseudun lehtien levikit olivat selvästi eriytyneet. Helsingin Sanomia painettiin liki 90 000 kappaletta, Uutta Suomea noin 65 000 ja Suomen Sosialidemokraattia reipas 10 000. ●

Tärkein lähde:

- Nygård-Salokangas: *Sanomalehdistö suurlakosta talvisotaan* (Kustannuskiila 1987)

Rakennemuutos nosti sd-lehdet kanveesista

Teollistuminen ja palkansaajien järjestäytyminen nostivat 1970-luvulla myös työväenlehdet kukoistukseen.

• *Reijo Hämäläinen*

Suomi kehittyi 1970-luvun taitteeseen mennessä valmiiksi palkansaajayhteiskunnaksi. Väki muutti pohjoisesta etelään sekä kylistä kaupunkeihin ja teollisiin taajamiin työskentelemään tehtaissa ja niitä tukevilla palveluilla. Työntekijöiden osuus työikäisestä väestöstä oli huipussaan 1970-luvun puolivälissä.

Suomalaiset elivät vahvasti kukin omassa sosiaalisessa kuplassaan. Työväki osti ruokansa omasta osuusliikkeestään, ohjasi tilinsä työväen pankkiin, vakuutti perheensä työväen vakuutuslaitoksessa ja vietti aikaansa työväentaloilla moninaisten työväen urheilu- ja harrastusseurojen parissa, kaltaistensa joukossa.

Työntekijöiden ammattijärjestöt kokosivat voimiin. SAK:sta tuli miljoonan jäsenen järjestö. Sen rinnalla voimistuivat myös työväenpuolueet kansanliikkeinä ja saivat vahvan kannatuksen vaaleissa. SDP haki paikkaansa maan johtavana puolueena. Sitä kutsuttiin jopa valtionhoitajaksi.

Työväenlehdet puristuksissa

Suomalainen lehdistö kouristeli 1960-luvun lopulla muutoksessa. Syrjään jääneillä seuduilla lakkautettiin lehtiä, eivätkä työväenlehdet olleet menestyneet laajenevien televisiolähetysten ja lehtien ilmoitustulojen voimakkaasta kasvusta johtuneen levikkien keskittymisen puristuksessa.

Moni sd-lehtitalo oli henkitoreissaan. Työväenlehdet olivat jääneet pahasti jälkeen jo ulkoasultaan. Ne eivät houkuttelleet edes työväenliikkeeseen aatteellisesti sitoutuneita palkansaajia tilaamaan ”oma lehteään”. Maakuntiin vuosisadan alkupuolella perustetut toistakymmentä työväenlehteä pysyivät pystyssä vain niihin sitoutuneen puolueväen tilaajauskollisuuden ja aktiivisten asiamiesten voimin.

Päättäjät heräsivät lehtikuolemiin. Monipuolista sanomalehdistöä alettiin pitää pystyssä valtion lehdistötuella 1970-luvun alussa muiden Pohjoismaiden esimerkkiä seuraten.

Porilaisen Uuden Ajan toimitus oli suurimmillaan 1980-luvun alussa. Sitä johti lehden pitkäaikainen päätoimittaja Ulla Turkki (takana kesk.).

SAK:n ammattiliittojen jäsenilleen jakamat lehtisetelit työväenlehden tilaamiseen alkoivat nostaa työväenlehtien levikkejä vuodesta 1973 alkaen. Tässäkin otettiin mallia läntisistä naapureista. Ensimmäinen lähti liikkeelle Metalliliitto. Sitä seurasivat miltei kaikki, ensimmäisenä yli 20 SAK:laista ammattiliittoa seuraavina vuosina.

Miljoona suomalaista luki työväenlehteä

Sosialidemokraattiset lehdet kasvattivat nopeasti levikkiään pitkin 1970-lukua. Levikkihuippu saavutettiin 1980-luvun puolivälissä, jolloin sd-lehdillä oli tilaajia noin 170 000. Sillä saavutettiin noin 600 000 lukijaa. Kun samaan aikaan myös kansandemokraattinen lehdistö oli voimissaan, luki jotakin työväenlehteä yli miljoona suomalaista.

Sd-lehtien tilaamiseen käytettiin ensimmäisenä lähes 120 000 liittojen jäsenilleen tarjoamaa työväenlehtietua. Lehdet onnistuivat hyödyntämään etua vaihtelevasti.

Parhaiten menestyi sd-aluelehtien lippulaiva, kotkalainen Eteenpäin. Levikkialueensa ykköslehti imi jo 1970-luvun lopulla seudun palkansaajien lehtisetelit niin tehokkaasti, ettei se kyennyt enää kasvattamaan levikkiään niillä. Lehti alkoi markkinoida itseään kasvaneelle toimihenkilöiden joukolle.

Tarkempaa sisältöanalyysiä vaatisi sen selvittäminen, mikä vaikutus SAK:n lehtiedulla oli sd-lehdistön juttutarjontaan. Kun työmarkkina-asiat olivat tulopoliittikan kaudeksi kutsutulla ajalla muutenkin kovasti esillä julkisuudessa, korostuivat ay-asiat ja työelämän kysymykset erityisesti työväenlehdissä jättäen monia muita yhteiskunnan alueita varjoon.

Työväenlehdessä tuli leimallisesti palkansaajalehti. Sd-aluelehtien suhteesta ay-liikkeeseen oli tullut tiiviimpi ja tärkeämpi sidos kuin sosialidemokraattisen puolueen kenttään. Tilaaja mielsi ne ammattiliittonsa jäseneduksi, mikä ei ollut lehtien kannalta vain hyvä asia.

Lamavuodet veivät kasvun eväät

Sosialidemokraattisten lehtien levikki lähti hienoisesta laskuun jo 1980-luvun puolivälin jälkeen. Suomalais-

Työväenlehtiviikoilla nostettiin palkansaajalehtien levikkiä.

ten vaurastuminen ja yhteiskunnan rakennemuutos vahvistivat yksilöllistä elämäntapaa ja arvoja. Vasemmisto muuttui monen silmissä hiljalleen yhteiskunnan uudistajasta hyvinvointiyhteiskunnan puolustajaksi.

Uudet yhteiskunnalliset liikkeet, kuten ympäristö- ja naisliike, puhuttivat ja haastoivat vallassa olevia. Kasinokapitalismi alkoi näyttävästi houkuttelevamalta tavalla parantaa yksilön omaa asemaa kuin poliittisen ja ammatillisen liikkeen tarjoama lupaus paremmista ajoista poliittisen taistelun kautta.

Sd-lehdistössä tehtiin yhä kehittämistyötä. Journalismia kevennettiin, toimitusten liekanarua taustayhteisöihin venytettiin ja kokeiltiin uutta: ensimmäiset kerran viikossa ilmestyvät aluelehdet aloittivat maakuntakeskuksissa, joista puuttui sd-lehti. Lehtitaloja lähti mukaan ilmaisjakelulehti- ja paikallisradiobisnekseen saadakseen tukijalkoja päätuotteelleen.

Pohja sd-lehdistöltä putosi kuitenkin jo seuraavan vuosikymmenen alussa suuressa lamassa. Punapäätöiden kaatumisen ja kuntien talousvaikeudet veivät lehdistä kosolti ilmoitustuloja. Moni lehtitalo oli myös

velkaantunut pahoin investoituaan painotaloihin ja tietotekniseen kehittämiseen.

Kun maassa oli pahimmillaan puoli miljoonaa työttöntä, karsittiin palkansaajaperheissä lehtitilauksia ensimmäisten säästöjen joukossa. Valtaan nousseella Esko Ahon porvarihallituksella ei ollut panoksia eikä halujakaan auttaa vaikeuksiin joutunutta lehdistöä. Se karsi kovalla kädellä lehdistötukea.

Lamavuosien väistyttyä sd-lehdistö oli entistä laihempi ja köyhempi. Osa lehdistä, kuten maineikas tamperelaisten Kansan Lehti ja vaasalaisten Pohjanmaan Kansa, lakkautettiin jo lamakauden alussa. Muut supistivat ilmestymiskertojaan. Yhteistä levikkiä niillä oli kuitenkin yhä noin reilut 100 000 uuden vuosituhannen alussa.

Lamavuosista ei enää noustu

Lamavuosien jälkeen ei sd-lehdistöllä ollut enää voimavaroja aloittaa uutta nousua. Pyrkimys oli siintellä ja pysyä jollakin lailla mukana esimerkiksi teknisessä kehityksessä. Siinä sitä auttoi merkittävästi uusi teknologia, joka mahdollisti lehtien painamisen yhdessä painotalossa, sivujen ja juttujen yhteiskäytön ja journalistisen sisällön viemisen verkkoon. Moni totesikin, että sd-lehdistön tilanne olisi ollut 2000-luvun alussa aivan toinen, jos vastaava tekniikka olisi ollut sen käytössä kymmenkunta vuotta aiemmin. ●

Kuvat: Reijo Hämäläisen arkistot

- Tekstin lähteenä ja kuvituksessa käytetty kirjoittajan teosta ”Työväenlehden arktinen taival” (2015)

VIKKO Pohjois-Karjala

Itäisen Suomen ainoa demarilehti.

Printti + Digilehti: Kestotilaus 70 € /vuosi • määräaikainen 12 kk 80 €

Digilehti: Kestotilaus 40 € /vuosi • määräaikainen 12 kk 50 €

Tilaa ja lue: viikkopk.fi

Muista hyödyntää lehtietusi!

VIKKO ETEENPÄIN

TORSTAI 15.12. 2011

VKO 50

www.eteenpain.fi

IRTONUMERO 1 euro

Mihin katosivat

aluelehtien rahat?

SDP:n saamaa viestintätukea kanavoitiin 2000-luvun alkuvuosina voimakkaasti verkkoon. Sen seurauksena alueelliset sd-lehdet lakkasivat ilmestymästä yksi toisensa jälkeen.

• Reijo Hämäläinen

1905–2011

Sosialidemokraateilla oli 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä valtakunnallisten lehtiensä, Uutispäivä Demarin ja Arbetarbladetin, lisäksi yhä seitsemän aluelehteä. Aluelehdistä kaksi oli kolmipäiväisiä, ja viikkolehdyrhmän muodosti viisi lehteä. Yhteistä levikkiä sd-lehdistöllä oli noin 65 000 (2006), josta aluelehtien osuus oli lähes 47 000.

Sd-lehtiin kanavoitui puolueen kookkaan eduskuntaryhmän ansiosta yhä merkittävästi lehdistötukea, vaikka sitä oli leikattu 1990-luvun lamavuosina. Esimerkiksi vuonna 2008 sd-lehdistö sai jaettavakseen 3,9 miljoonaa euroa.

Leijonanosan eli 2,4 miljoonaa tuosta nappasi tapan mukaan pää-äänenkannattaja Demari. Kullekin viikkolehdelle rahasta jäi 150 000 euroa. Ilman jonkinlaista yhteiskunnan tukea lehdistä ei olisi ilmestynyt yksikään, vaikka kulujen karsintaa, paino- ja sisältöyhteistyötä, ilmoitusmyynnin tehostamista ja muita keinoja talouden turvaamiseksi oli tehty runsaasti.

Paineet uudistaa lehdistötukea olivat olleet suuret tuolloin jo vuosia. Porvarillisilla puolueilla ei omaa lehdistöä enää juurikaan ollut. Niiden viestintä oli siirtynyt vahvasti nettiin.

Kaikissa puolueissa oli tarvetta saada lisää resursseja omaan viestintäänsä. Niinpä puoluesihteerit sopivat lehdistötuen muuttamisesta puolueille jaettavaksi tiedotus- ja viestintätukeksi. **Matti Vanhasen** porvarihallitus vei uudistuksen maaliin jo ensimmäisessä, vuoden 2008 budjetissaan.

Valta siirtyi puoluetoimistolle

Kun SDP:n saama valtion viestintätuki ohjautui sd-lehdistön sijaan puoluetoimistolle, sd-lehtitalot yrittivät neuvotella itselleen jonkinlaista pidemmän ajanjakson sopimusta lehtien ilmestymisen turvaamiseksi. Niille oli selvää, että puolue kasvattaisi hiljalleen siivuaan tuesta. Aluelehtien yhteenliittymä Suomen Viestintärahoitus ei kuitenkaan saanut neuvottelu- tai sopimus-kumppania. Rahoista alettiin väentää kättä vuosittain.

SDP:n saama viestintätuki oli vuonna 2008 reilut 4 miljoonaa euroa. Siitä puoluejohto jakoi Demarille 2,4 miljoonaa euroa, ja aluelehdille ohjattiin 1,6 miljoonaa euroa. Oman Ruusuverkkonsa kehittämiseen puolue varasi 300 000 euroa.

Ratkaisu oli lehdille yhä siedettävä. Jonkinlaista näää sd-lehtiväessä tosin herätti se, ettei puoluetoimisto ollut lähtenyt vastoin ilmoitustaan mukaan sd-lehtien yhteiseen, Demariin kytkettyyn demokraatti.fi -portaaliin. Siihen oli ollut tarkoitus koota kaikki sd-liikkeen verkkoviestintä. Lehdet olivat siinä kattavasti mukana verkkosivuillaan.

SDP:n johto uudistui vuoden 2008 puoluekokouksessa Hämeenlinnassa ja parin vuoden päästä pidetyssä Joensuussa kokouksessa. Puhuttiin ”uudesta SDP:stä”. Esiin astui nuorempi sukupolvi, joka oli valmiimpi keskittymään verkkoviestintään, ja jolla ei ollut sd-lehdistöön sellaisia siteitä kuin aiemmalla puoluejohtolla. Tärkein toimija oli puoluejohtossa puoluesihteeriksi jolle kuului lehdistötuen valmistelu.

Sd-lehdiltä siirrettiin 450 000 euroa muuhun sd-viestintään jo vuosina 2008–2010. Kun sitten Joensuun puoluekokouksessa SDP:n puoluesihteeriksi valittiin **Mikael Jungner**, joka kampanjassaan lupasi uudistaa puolueen viestintää ja ”viedä sen nettiin”, valmistautuivat sd-lehtitalot isompaan rytinään vuonna 2011.

Verkko nieli miljoonat

Odotettua ”uudistusta” ei tarvinnut kauan odottaa. Jungner valmisteli SDP:n puoluehallituksen kesäkuun kokoukseen 2011 esityksen, jonka mukaan aluelehdille ei maksettaisi valtiontukea lainkaan vuoden 2012 alusta lukien. Jonkinlaisena pehmennyksenä saivat porilaiset, jyvaskyläläiset ja joensuulaiset seuraavalle vuodelle vielä kukin 50 000 euron avustuksen.

Irtisanottuja oli useita kymmeniä. Pää-äänenkannattajakaan ei ratkaisusta juurikaan hyötynyt, vaikka sen tilauksia alettiin kaupata innolla lopetettujen lehtien tilaajille.

Neljä aluelehteä lopetti toimintansa heti vuoden 2012 alusta. Uusi Aika ja Keski-Suomen Viikko sinnittelivät kuihtuneella tuellaan muutaman vuoden. 2020-luvun alussa aluelehdistä oli elossa vain viikkolehti Pohjois-Karjala.

Eniten puoluehallituksen kesän 2011 päätöksessä kummastusta herätti se, että lehtien julkaisemisesta säästyneet sadat tuhannet eurot ohjattiin otsikoiden ”sd-viestintä” ja ”muu sd-viestintä” alle. Moni epäili rahoja tarvittavan mainoskampanjoihin, viestintään konsulteille ja vastaaviin tarkoituksiin.

Mitään täsmennyksiä puoluesihteeriksi Jungner ei esittänyt, ja pian hän oli valmis siirtymään muihin tehtäviin tyytyväisenä työhönsä. Moni demaripoliitikko arvioi puolestaan, että sd-viestintään ”uudistaminen” jäi puolitiehen. Lehtien tilalle kun ei synnytetty mitään merkittävämpää mediaa, kuten verkkosivustoa kokoomuksen Verkkouutisten tai 2000-luvun alkuvuosina muiden puolueiden kadehtiman keskustan Verkkopiilan tavoin.

Alueilla tuettiin lehti-ilmoittelua

”Netissä ollaan vahvemmin, puolueen äänenkannattaja on nimeltään Demokraatti, kaikilla puoluetoimiston työntekijöillä on iPadit”, Jungner listasi saavutuksiaan Ylälle kerrottuaan jättävänsä tehtävänsä keväällä 2012.

Jungneria puoluesihteerinä seurannut **Reijo Paananen** arvioi, että tiedotus- ja viestintätuesta puoluetoi-

mistolle siirtyneet varat menivät siihen, mihin ne oli tarkoitettu.

”Kyllä ne ja enemmänkin käytettiin sähköisen viestintään kehittämiseen ja siihen liittyvien it-järjestelmien rakentamiseen”, hän muistelee.

Entä jäikö tuesta rahaa alueiden tiedotustarpeisiin? Maakuntien puolueväkeähän taivuteltiin aluelehtien lakkauttamiseen sillä, että ne saisivat käyttöönsä puoluepiireille osoitettua rahaa viestintäänsä.

”Alueiden viestintää tuettiin niin, että puolue pääsääntöisesti maksoi lehti-ilmoittelun, kun kyseessä oli tilaisuus, jossa oli mukana puoluejohtoa tai eduskuntaryhmän ihmisiä. Lisäksi kolme piiriä sai suoraa tukea julkaisuihinsa”, Paananen muistelee viitaten muutama aluelehtiin. ●

Kuvat: Reijo Hämäläisen arkistot

Eteenpäin -lehden pilapiirtäjä Tapio Soivio kommentoi kesällä 2011 SDP:n puoluesihteerin Mikael Jungnerin kaavailmaa viestintä uudistusta.

• Auli Kivenmaa

Rahapula kaatoi UP-uutispalvelun

Sosialidemokraattinen uutistomisto aloitti yhden totuuden torvena, laajeni monen tyyllilajin orkesteriksi ja hiljeni, kun rahat ja asiakkaat loppuivat.

Vuonna 1920 perustettiin Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto. Sen keskeiseksi tehtäväksi määriteltiin SDP:n puoluejohdon ja puolueen päättävien elinten päätösten välittäminen väärentämättöminä puolueen sanomalehtien julkaistaviksi ja Suomen työväen luottavaksi. Uutistoimiston piti myös välittää työväenlehdille uutisaineistoa mahdollisimman tuoreena sekä kotimaasta että ulkomailta.

1980-luvulla SDP:n lehdet hakivat itsenäisempää roolia. Syntyi ajatus itsenäisestä uutistoimistosta, vaikka voikin pitää epätodennäköisenä, että puolueorganisaation osana olevan uutistoimiston lopettaminen hyväksyttäisiin. Olisihan se tarkoittanut liikkeen sisäisessä keskustelussa merkittävän tekijän päästämistä puolueen käsistä. SDP kuitenkin luopui tuosta 1920-luvulla tarpeelliseksi havaitusta mallista.

SDP:ssä lehdet ovat perinteisesti olleet puoluesihteerin tonttia. Juuri puoluesihteeriksi valitulle **Ulpu Iivarille** esitys kelpasi.

“Minulla oli sellainen vahva ajatus, että nyt tullaan ulos poteroista, että nyt meidän pitää avautua muuhun maailmaan, ja valloittaa tilaa tällaiselle liberaalille ja fiksulle arvopohjasta lähtevälle journalismille”, Ulpu Iivari kertoo.

Myös SAK:lainen ay-liike piti tuolloin moniäänistä lehdistöä tarpeellisenä.

Suuret setelit karkasivat muualle

Sosialidemokraattiset lehdet perustivat UP-uutispalvelun, ja TST lopetti toimintansa SDP:n suostumuksella. Lehtien taloudellisen riippumattomuuden lisäämistä suhteessa SDP:hen pidettiin tärkeänä. Niin sd-lehdet kuin UP olivat kuitenkin suuresti riippuvaisia tukirahoista. Siksikin UP pyrki laajentamaan asiakaskuntaansa omistaja-asiakkaista.

Siitä lähti liikkeelle alkuperäisen UP:n toiminta. Uuden uutistoimiston toiminnan linjauksissa korostuivat journalismi ja palvelu. Liki neljännesvuosisa-

dan aikana se palveli paitsi sosialidemokraattisia, myös koko joukkoa sitoutumattomia ja muita puoluelehtiä. Vuodesta 1997 lähtien se oli myös vasemistoliiiton lehtien uutistoimisto. Ay-lehtiä oli puoliosastaa sen asiakkaana.

90-luvun lamassa UP selvitsi uutistoimistotuen lakkauttamisesta, mutta lehdistötuen muuttaminen suoraan puolueiden viestintätueksi 2010-luvun lopulla oli liikaa. Kun muutos oli tehty, SDP käytännössä lopetti heikentyneiden maakuntalehtien tukemisen, ja raha käytettiin muunlaiseen viestintään. Pää-äänenkannattaja Demokraatti jatkoi. UP:ssa todettiin toimintaedellytysten loppuneen, ja se lopetti toimintansa vuoteen 2011.

Vanhan UP:n lopetettua toimintansa kolme UP:ssa tuolloin töissä ollutta toimittajaa osti sen. Neljäs toimittaja tuli mukaan työntekijänä. Uusi UP aloitti vuonna 2012, ja sen tarina päättyi 2021.

Arkistot pieninä paloina maailmalla

Monet UP:n alkuaikojen keskeiset henkilöt ovat jo menehtyneet. Toimittaja **Leena Seretinin** muistotilaisuudessa vuonna 2021 tuli puheeksi, että UP:sta ei tällä menolla jää mitään jälkeä historiaan. Uutistoimiston ominaisuuksiin kuuluu se, että jutut saavuttavat yleisönsä vasta, kun joku muu julkaisee ne. Juttuista tulee osa muita julkaisuja, ja niinpä juttuarkistokin on pieninä palasina maailmalla osana lehtien arkistoja.

Reijo Hämäläinen käsitteli UP:ta *Työväenlehtien arktinen taival* -kirjassaan, mutta allekirjoittanut ja **Heikki Lehtinen**, **Kari Leppänen** ja **Birgitta Suorsa** tarttuivat toimeen historiikin kokoamiseksi. Kaikki meistä ovat olleet UP:ssa toimittajina, kolme jälkimäistä myös uudessa UP:ssa.

Pyrimme tarjoamaan historiikissa kurkistusaukkoa siihen, millaista elämä pienessä, puoluetuostoisesta syntyneessä, journalismin tekemiseen sitoutuneesta toimituksessa oli. Siihen kohdistui monenlaisia toiveita erilaisten asiakkaiden ja erilaisten taustaryhmien taholta.

Paneudumme paitsi uutistoimiston vaiheisiin, myös arkiseen elämään alati muuttuvan teknologian ja pienten resurssien varjossa. Yritämme arvioida sitäkin, millaista UP:n journalismi oli.

Työväen Sanomalehtien Tietotoimiston henkilökohta keväällä 1928. Vasemmalta Kalle Manninen, Olavi Eronen, Helvi Sipilä, F. Lehmann ja Kalle Hautamäki. (Kuva: Työväen Arkisto)

Juttuaiheitahan ei Suomesta 1980-luvulta tähän päivään mennessä ole puuttunut. Asioiden arvotukset ovat vuosien varrella muuttuneet, samoin käsittelytavat. Senkin takia tuntuu tärkeältä saada kirjattua talteen UP:n tarina, jonka juonena on politiikan, työmarkkinoiden ja talouden juttujen tekeminen journalistisilla periaatteilla juttuja hyvin erilaisiin julkaisuihin.

Historiikki tulossa vuonna 2024

Nykyään julkaisuja on aina vain vähemmän, ja niiden sisältöä määrittää klikkausten määrä, jolla media tekee rahansa. Jo vuosia uusi normaali isoillakin paik-

kakunnilla on ollut, että sen tapahtumia seuraa vain yksi uutismedia, jossa siinäkin iso sisällöstä on yhteistä ketjun muiden lehtien kanssa. Näkökulmat vähenevät.

Oliko ennen paremmin? Siihen historiikki ei vastaa, mutta tarjoaa näkökulman. Historiikki julkaistaneen vuoden 2024 aikana ainakin verkossa, mutta toivon mukaan myös painettuna. Malta siis vielä hetki! ●

Jutun lähtökuvana: UP-Uutispalvelun henkilökunta 1990-luvun alussa. Kuvassa eturivissä vasemmalta Jouko Hovi, Leena Seretin ja toimituksen sihteeri Lea Lang. Ylärivissä Hilkka Kotkamaa, Paula Saukko, päätoimittaja Tuomas Harpp, taittaja Timo Holopainen, Tuija Zapasnik, Heikki Lehtinen, Hanna Rajalahti ja Veikko Lappalainen. (Kuva: Työväen Arkisto)

Viimeinen alueellinen työväenlehti on pysynyt pystyssä ankarissakin tuulenpuuskissa. Nykyisen *Viikko Pohjois-Karjalan* tarina oli jo katketa talousvaikeuksien vuoksi SDP:n syksyn 2023 puoluekokoukseen. Sinnikkyyttä oli kuitenkin varastossa vielä sen verran, että maakunnassa alkoi suuren muodonmuutoksen suunnittelu. Muutos lähti liikkeelle, lopputuloksen näyttää tuleva vuosi.

Tässä artikkelissa ei ole tarkoituksenmukaista mennä pohjattoman syvälle lehden historiaan, mutta lyhyt katsaus asettaa meneillään olevan muutosprosessin oikeanlaiseen mittakaavaan.

Vuodesta 1995 lähtien *Viikko Pohjois-Karjalan* nimellä ilmestynyt lehti on nimittäin historiansa aikana ehtinyt nähdä monenmoista, ja niin nimi kuin levikki-aluekin ovat muuttuneet kerran jos toisenkin historian käännteissä.

Lehti perustettiin 1906 Sortavalassa nimellä *Rajavahti*. Ensimmäisen numeron etusivulle oli painettu komea ohjelma: lehti oli tuleva olemaan ”palkkatyöläisten, pienviljelijäin, torpparien sekä kaikkien vähäväkisten ja sorrettujen äänenkannattaja” sekä työväenliikkeen, osuustoiminnan, raittiusliikkeen ja nuorisotyön edistäjä. *Rajavahti* ilmestyi silloisen Laatokan Karjalan lisäksi Pohjois-Karjalassa, ja sitä julkaisi osuuskunta, kuten nytkin, 117 vuotta myöhemmin.

Päätoimittaja kuoli leirillä, konttoristi teloitettiin

Rajavahti lakkautettiin sotatilan takia syksyllä 1914, mutta heti seuraavana talvena toiminta jatkui nimellä *Päivän Tiedot*. Vuoden 1918 alussa nimeksi vaihdettiin *Kansa*. Tällä kertaa lehti lupasi ohjelmajulistuksessaan olla puhtaasti sosialidemokraattinen ja herättää kansan taisteluun kapitalistista sortoa ja riistoa vastaan.

Ajat olivat myrskyisät, ja jo tammikuun lopussa lehti lakkautettiin Mannerheimin käskyä noudattaen. Päätoimittaja kuoli vankileirillä, Joensuun konttorinhoitaja teloitettiin.

1919 lehti jatkoi toimintaansa *Kansan Voimana*. Lehdelle perustettiin sivukonttorit myös Lieksaan ja Suojärvelle, ja yhtiömuodoksi muutettiin osakeyhtiö.

Talvisodan jälkeen Sortavala jäi rajan taa, ja lehden kotipaikka siirrettiin Joensuuhun. Aikanaan sivukonttorit perustettiin vielä Outokumpuun, Nurmekseen, Kiteelle ja Ilomantsiin. Vuoden 1964 alusta lehden nimi

”ajanmukaistettiin” järjestetyn kyselyn tulosten perusteella neutraalisti *Pohjois-Karjalaksi*.

Vuonna 1989 syntyi *Uusi Pohjois-Karjala* ja 1995 *Viikko Pohjois-Karjala*. 2013 lehdessä palattiin takaisin juurille, kun yhtiömuoto vaihtui osakeyhtiövuosikymmenten jälkeen taas osuuskunnaksi.

Tämän monipolvisen historian valossa ei enää tunnukaan niin radikaalilta se ajatus, että julkaisun nimi ja levikkialue muuttuisivat taas vuonna 2024.

Muutosten kurimuksessa

Koko mediakentän murros sekä eritoten paino- ja jake-lukustannusten raju nousu muutaman viime vuoden aikana ovat ajaneet *Viikko Pohjois-Karjalan* vaikeaan taloustilanteeseen. Koko osuuskuntamuotoisen toimintansa ajan lehti on saanut SDP:ltä viestintätukea 50 000 euroa vuodessa. Tukeen haettiin korotusta jo 2020 puoluekokouksesta, mutta vastakaiku oli heikko.

Omien aluelehtien menetyksellä oli kenties muun Suomen puoluekokousedustajilla vielä liian kitkeränä mielessä. Syksyllä 2023 tilanne oli toinen, kun puoluekokouksen järjestö- ja sääntövaliokunta asettui puoltamaan tuen korotusta. Suuri sali totesi kuitenkin, että asia kuuluu puoluevaltuustolle, jolle päätös siirrettiin.

Ratkaisua talousahdinkoon ei siis saatu vielä puoluekokouksesta, mutta kokouksessa koettu tunteiden vuoristorata teki ihmeitä: Koko Savo-Karjalan puoluekokousryhmä hitsautui hyvin tiiviisti yhteisrintamaan lehden puolesta.

Lehden levikkialueen laajentamisesta Pohjois-Karjalasta myös Pohjois-Savoon on puhuttu vaalipiiriuudistuksesta asti. Onhan hullua, että Savo-Karjalassa on oma työväenlehti, mutta se ilmestyy vain puolen piirin alueella.

Aiemmat laajentumisyritykset ovat kuitenkin aina kaatuneet muna vs. kana -ongelmaan: Savolaiset ovat ymmärrettävästi vierastaneet naapurimaakunnan mukaan nimettyä lehteä, eikä nimen vaihtamiseen taas ole ollut resursseja ryhtyä ennen kuin olisi jotain takeita, että julkaisu voisi aidosti levitä myös Pohjois-Savon puolelle. Puoluekokouksessa oli ensi kertaa aistittavissa, että muutos voisi siltikin olla mahdollinen.

On selvää, ettei lehteä voi pyörittää pelkillä tukirahoilla, ja tämän lehtiosuuskunnan hallitus halusi myös selvästi osoittaa.

Heti puoluekokouksen jälkeen perustettiin kehittämistyöryhmä pohtimaan lehden tulevaisuutta. Työryhmä sai vapaat kädet; kaikki oli avoinna muutokselle. Ryhmän puheenjohtajana on toiminut allekirjoittanut, ja jäseniä on ollut Pohjois-Karjalan lisäksi kattavasti eri puolilta Pohjois-Savoa.

Lopputuloksesta ei vielä tässä vaiheessa osata sanoa paljonkaan, mutta pelkästä puheesta ja ideoinnista on jo päästy sen verran konkretian puolelle, että marraskuussa julistettiin lukijakilpailu lehden uudesta nimestä. Tämä konkreettinen askel uskallettiin ottaa sen jälkeen, kun puoluevaltuusto oli korottanut lehden viestintätukisumman 100 000 euroon. Ilman tätä korotusta lehden tarina olisi mitä todennäköisimmin loppunut kutakuinkin silloin, kun tämä *Mustemaalari* tavoittaa omat lukijansa.

Taloustilanne on edelleen tiukka, mutta nyt selviämisen on mahdollista. Kunnianhimoisena tavoitteena on viedä uudistus läpi vuoden 2024 alkupuoliskolla siten, että ensimmäinen uusi lehti olisi lukijoilla syyskuussa 2024.

Uudelle lehdelle kunnan perusta

Uudenlaista lehteä ei voi lähteä tekemään sokkona sohien, vaan perusta on rakennettava huolella. Lehden linjaa on korjattu ja muokattu maailman ja poliittisen ympäristön muuttuessa. Jokaisen uudistuksen yhteydessä linjaa ja ohjelmaa ei ehkä ole kirjattu huoneentauluksi toimituksen seinälle, ja historian käännteissä julkaisun perimmäinen olemassaolon syy ja perusta ovatkin päässeet hämärtyämään. Monilla on siitä joku käsitys, mutta täsmällistä kuvaa ei oikein kenelläkään. Siksi tämän uudistuksen yhteydessä lehden arvopohja kirjoitetaan auki toiminnan vankaksi perustaksi aivan niin kuin *Rajavahdissa* aikoinaan.

Miksi lehti on olemassa, minkä puolesta ja kenen asialla se on, ja millä perusteilla toimitukselliset päätökset tehdään? Esimerkiksi näihin kysymyksiin on nyt syytä vastata huolella.

Lehdellä on edelleen selvä oma kohderyhmänsä, johon kuuluvat SDP:n ja SAK-laisten liittojen jäsenten lisäksi kaikki muutkin vasemmistolaisesti ajattelevat. Samanlaiset yhteiskunnalliset kysymykset koskettavat mikro- ja yksinyrittäjiä ja akateemisia patkutyöläisiä siinä missä pienipalkkaisia duunareita.

Muu mediakenttä ei tarjoa vasemmistolaista tai pal-kansaaanjäkökulmaa Savossa sen enempää kuin Karjalassakaan. Samat suuret teemat – vaikkapa talouteen ja työllisyyteen liittyvät – puhuttavat paitsi Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa, myös muualla itäisessä Suomessa.

Uskomme, että ihmistä lähellä olevia asioita, arjen politiikkaa ja päätösten vaikutuksia ihmisten elämässä käsittelevälle lehdelle on vielä tilausta. Tämä on sitä sisältöä, jolla lehti erottuu muista.

Päätöksistä uutisoidaan monesti vasta siinä vaiheessa, kun ne on jo tehty, ja niiden vaikutukset arkeen jäävät muilta lehdiltä avaamatta. Voisiko tämä lehti olla se, joka tuo politiikan ja sen merkityksen ihmisiä lähelle ja näyttää, että politiikkaa teemme me ihan tavalliset ihmiset?

Ensi vuonna sanotaan hyvästit *Viikko Pohjois-Karjalalle*, mutta vain nimenä; lehden historia jatkuu jonkin toisen nimen alla. ●

Lähteet:

- *Elsinen, Pertti, 1981. 75 vuotta karjalaista työväen lehteä. Joensuu: Kansan Voima Oy*
- *Hämäläinen, Reijo: Työväenlehden arktinen taival.*

• Jonny Smeds

Norjan ay-lehdet tavoittavat yhteisvoimin jättiyleisön

Saumattomasta yhteistyöstä liittorajojen yli on tullut norjalaisten ay-lehtien menestysresepti. Yhteisen Fri Fagbevegelse -uutissivuston kautta ay-lehdet tavoittavat valtavan yleisön, ja LO Media tarjoaa kaikki mahdolliset mediapalvelut sekä jäsenliitoille että ay-liikkeen ulkopuolisille toimijoille.

Norjan ammattiliittojen jäsenlehdet ovat pitkään tehneet tiivistä yhteistyötä. SAK:n norjalainen sisärjestö LO ja sen kaikki 24 jäsenliittoa omistavat LO Media -nimisen säätiön, jonka tehtävänä on tuottaa mediapalveluja ensisijaisesti LO:n liittoperheelle, mutta myös ay-liikkeen ulkopuolisille asiakkaille. LO Media nykyisessä muodossaan perustettiin vuonna 2009, mutta yhteistyö on jatkunut paljon pidempään. LO Media julkaisee yhteensä 17 ay-lehteä, joiden kuukausittainen levikki on yli 500 000. Lisäksi LO Media ylläpitää suosittua Fri Fagbevegelse -nettisivustoa, joka julkaisee liittolehtien jutut yhdessä paikassa. Fri Fagbevegelsella on myös oma toimitus, joka kirjoittaa netti uutisia sekä editoi liittolehtien juttuja ja reportaaseja verkkoon sopiviksi. LO Mediaan kuuluvat liittolehdet voivat myös julkaista toistensa artikkeleita ja editoida niitä omien tarpeidensa mukaan.

Vain yksi liitto jäi ulkopuolelle

LO:ssa vain yksi liittolehti on jättäytynyt yhteistyön ulkopuolelle. Fagforbundet-ammattiliiton lehti Fagbladet ei kuulu LO Mediaan eikä Fri Fagbevegelse-yhteistyöhön, mutta se pärjää hyvin myös itsenäisesti. Fagforbundet on nimittäin Norjan suurin ammattiliitto ja Fagbladet on suurin ay-lehti lähes 400 000 kappaleen levikillään.

Norjassa ja Ruotsissa ay-lehdet ovat toimituksellisesti riippumattomia omistajistaan eli ammattiliitois-

ta. Tämä vahva ja ylpeä perinne koskee myös LO Mediaa. On siis täysin mahdollista, eikä edes kovin harvinaista, että ammattiliittojen lehdet tarkastelevat omaa liittoa ja sen johtajia kriittisesti sekä tarpeen mukaan arvostelevat niitä.

Yhteisestä nettisivustosta on viime vuosina tullut varsinainen menestys, jonka kautta Norjan ay-lehdet tavoittavat runsaasti lukijoita myös omien liittorajonsa ulkopuolella. Ay-liikkeen kaikki uutiset ja reportaasit löytyvät yhdestä paikasta, ja myös algoritmit auttavat juttujen levittämisessä laajemmin.

Sosiaalisen median ja Google Uutisten kaltaisten palvelujen kautta ay-lehtien uutisten ääreen löytävät myös sellaiset henkilöt, jotka eivät kuulu LO:n liittoihin eivätkä muuten lue ay-lehtiä. Fri Fagbevegelse-sivuston käyntiluvut kasvavat vuodesta toiseen, ja suuret mediat siteeraavat säännöllisesti ay-lehtien juttuja.

Ammattimainen studio

LO Media sai reilu vuosi sitten käyttöönsä uudet, ammattimaiset studiotilat Oslon keskustassa. Samoissa tiloissa, osoitteessa Møllergata 10, toimi aiemmin LO Median lehtipaino, joten vanhan painotalon muuttaminen moderniksi studiokokonaisuudeksi on myös symbolinen osoitus media-alan murroksesta, johon myös ay-liikkeen on vastattava.

LO Media Studio koostuu kahdesta videostudiosta ja yhdestä äänistudiosta. Suuremmissa videostudiossa LO ja sen jäsenliitot voivat järjestää esimerkiksi

LO:n suosittu Fri Fagbevegelse -nettisivusto julkaisee liittolehtien jutut yhdessä paikassa.

lehdistötilaisuuksia, seminaareja ja keskusteluja. Lavalla on tilaa kahdeksalle puhujalle, ja saliin mahtuu 50 hengen yleisö. Suuren studion yhteydessä on myös erillinen tarkkaamo.

Pienempää videostudiota voidaan käyttää haastatteluihin tai kahden henkilön välisiin keskusteluihin. Äänistudio tarjoaa podcastien nauhoittamiseen erinomaiset puitteet.

Kaikki kolme studiota ovat tyylikkäästi sisustettuja, ja niiden tekninen varustus on modernia ja laadukasta. Studiolla on oma tekninen henkilökunta, joten käyttäjien ei tarvitse osata hallita tekniikkaa.

Studion lisäksi LO Media tarjoaa lukuisia muita palveluja, kuten graafista suunnittelua, painotuotteita ja kokoustekniikkaa sekä esimerkiksi strategioiden ja kampanjoiden luomista. LO Media myy palvelujaan myös ay-liikkeen ulkopuolisille asiakkaille.

LO Median palveluksessa on yhteensä noin 75 työntekijää. Lukuun sisältyy liittolehtien toimittajat, Fri Fagbevegelsenin oma toimitus sekä tekninen ja hallinnollinen henkilökunta.

Ruotsissa yhteistyö suppeampaa

Myös Ruotsissa keskusjärjestö LO ja seitsemän sen jäsenliittoa tekevät yhteistyötä vuonna 2015 perustetun LO Mediehus -yhtiön kautta. Ruotsalaisten esikuvana on ollut Norjan LO Media, mutta yhteistyö ei ole yhtä laajaa kuin naapurimaassa. Ruotsin LO-kentän suurin lehti Dagens Arbete ja useat muut liittolehdet ovat jättäytyneet yhteistyön ulkopuolelle.

Ruotsin LO Mediehusilla ei myöskään ole yhteistä nettisivustoa, joka kokoaisi kaikki ay-lehtien uutiset samaan paikkaan, koska lehdet ovat halunneet pitää kiinni omista nettisivuistaan. Norjaan verrattuna synergiaetuja jää siis saavuttamatta.

LO Mediehusin yhteydessä toimii kuitenkin tutkivan journalismin ryhmä, joka pystyy auttamaan liittolehtien omia toimituksia laajempien juttukokonaisuuksien tekemisessä. Juuri tutkivan journalismin puolella ruotsalaiset ay-lehdet ovat vuosien varrella tehneet erinomaista työtä ja onnistuneet tuomaan esille epäkohtia työelämässä.

Vuonna 2022 LO Mediehus myös lanseerasi Nya Mitten -nettisivuston, joka pyrkii vahvistamaan työväenliikkeen asemaa mielipidevaikuttamisessa. Palvelun kolumnistit ottavat rohkeasti kantaa työelämään ja hyvinvointiyhteiskuntaan liittyviin kysymyksiin. Palvelun tavoitteena on siirtää yhteiskunnallisen keskustelun painopistettä vasemmalle. ●

LO MEDIA

- Ay-keskusjärjestö LO:n ja sen kaikkien 24 jäsenliiton omistama säätiö.
- Julkaisee FriFagbevegelse.no-verkkolehteä sekä 17 ay-lehteä, joiden yhteenlaskettu levikki on yli 500 000 kappaletta.
- Yhteensä noin 75 työntekijää.

Journalismi yhdistää ihmisiä

Toimittajan on oltava paikan päällä, puhumassa henkilökohtaisesti päätöksentekijöiden ja vaikuttajien kanssa voidakseen kertoa uutiset oikeassa kontekstissaan, painottaa EU-journalisti Aurélie Pugnet.

• Aurélie Pugnet

"Elämme yhä tiiviimmin yhdistetyssä maailmassa." En ole varma, kuinka usein olen kuullut johtajien, viranomaisten tai teknologiayritysten kuvaavan tätä faktaa merkittävänä saavutuksena yhteiskunnalle.

Tavallaan se varmasti onkin. Me kaikki olemme vain yhden viestin tai puhelinoiton päässä ystävistämme ja perheistämme, missä tahansa he ovatkaan tällä planeetalla.

Emme kuitenkaan sen tuloksena ole yhtään sen tiiviimmin yhteen kytketty yhteiskunta. Valitettavasti emme voi, emmekä halua vaivautua puhumaan toinen toisillemme, oppimaan toinen toistemme mielipiteistä, vaikka mahdollisuus tähän onkin aivan käsiemme ulottuvilla.

Journalistin on oltava paikan päällä

Ajattelen mielelläni, että minun työni auttaa tuomaan meitä kaikkia lähemmäksi toisiaan. Minun missioni toimittajana on olla paikan päällä, puhumassa henkilökohtaisesti päätöksentekijöiden ja vaikuttajien kanssa voidakseni kertoa uutiset kontekstissaan.

Toimittajat luovat tuon puuttuvan linkin ventovieraiden välille, jotta he voivat puhua toisilleen ja välittää eteenpäin informaatiota siitä, mitä tapahtuu toiselle puolella maailmaa tai aivan naapurissa ilman, että he ovat koskaan olleet siellä.

Miksi me avaamme sanomalehden? Miksi katseesi kiinnittyy juuri tähän juttuun? Todennäköisesti vastaat, että koska se vaikuttaa mielenkiintoiselta, koska tämä juttu vaikuttaa sinun päivittäiseen elämääsi jollakin tavoin, tai se resonoi jonkin sellaisen seikan kanssa, jonka sinä tiedät.

Todennäköisesti et kuuntele presidentin kaksituntista puhetta televisiosta tai lennä Ukrainaan ottamaan itse selvää siitä, kuinka sota vaikuttaa viljan vientiin ja sitä kautta hintoihin Puolassa. Oma paikallislehtesi saattaa tietää, miksi leipomo sulki ovensa yhdessä yössä ilman mitään selitystä, jättäen koti-seutusi vaille leipää.

Kirjoittaja on Euractiv- ja B2- uutiskanaalien ranskalainen toimittaja ja tuottaja, jonka erikoisalaa on EU:n ulko- ja puolustuspolitiikka. Hänen toimipaikkanaan on Bryssel.

EU-komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen median edessä. (Kuva: Dati Bendo / Euroopan komissio)

Reportterit tietävät tämän. Sinun ei tarvitse edes ajatella koko asiaa, että tarinat, jotka ovat merkityksellisiä omalle jokapäiväiselle elämällesi, työllesi, voidaksesi valmistautua seuraavaan matkaasi, voittaaksesi väittelyn vanhempiesi kanssa, ovat ulottuvillasi.

Valeutisille tarvitaan vastavoima

Ihmiset eri puolilta maailmaa ovat yhteydessä keskenään sanomatta toisilleen sanaakaan. Kun valeutiset ja disinformaatio leviävät pitkin verkkoa, uskon että nyt on vielä entistäkin tärkeämpää tarjota ammattilaisten tuottamaa, luotettavaa tietoa.

Tekoily on mahtava, voimakas työkalu, mutta se on myös vaarallinen, jos sitä väärinkäytetään yliotteen saamiseksi ihmisistä ("to trump people", suom. huom.).

Kuinka helposti saataviksi nuo ohjelmistot ovat tulleet, ja kuinka huonosti säänneltyjä sosiaalisen median valeutiset ovat, raivaa tietä lisääntyneelle epäluottamukselle yhteiskuntien ja päättäjien keskuuteen.

Toisin kuin sosiaalisen median influensserilla, politiikolla, tai uutiskomentaattorilla, journalisteilla on eettinen ohjeisto (code of conduct), jota he seuraavat raportoidessaan mitä tämä tai tuo henkilö sanoi,

miksi, missä, koska, ja mitä se merkitsee vallitsevassa kontekstissa.

Kerromme historiasta etukäteen

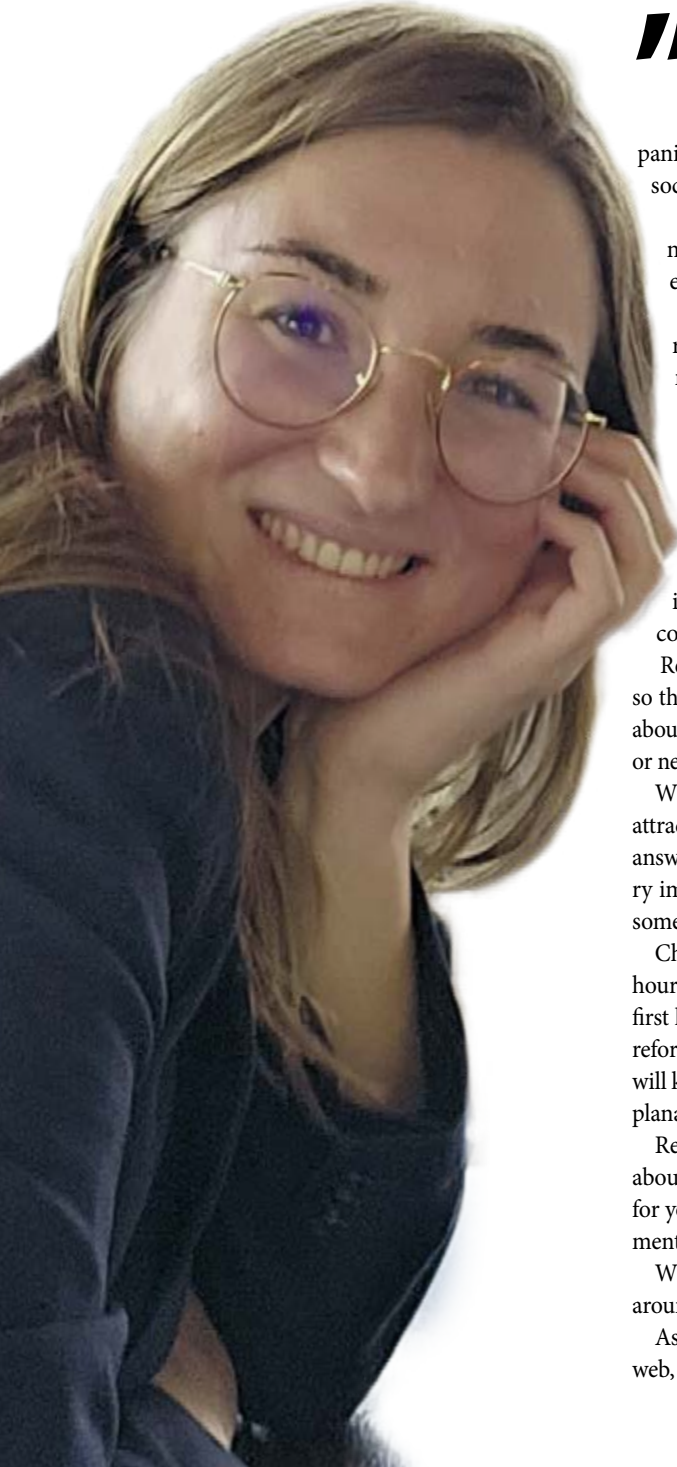
Me tavallaan kerromme "historiasta" sellaisena kuin se tulee. Kuten **Phil Graham**, entinen Washington Postin osaomistaja, tietyvästi sanoi: "journalismi on historian ensimmäinen karkea luonnos".

Journalististen sääntöjen noudattaminen on ennakkoehto kaikkein tarkimpien ja relevantimpien uutisten tuottamiselle. Ja jos se voi auttaa rakentamaan luottamusta sanomalehtiin ja niiden tarjoamaan informaatioon, myös kaikkein relevantimmalle päätöksenteolle.

Paremmiin informoitu yhteiskunta ei todennäköisimmin päästä päätöksentekijöitä karkaamaan vastuusta. Katkeransuloinen totuus on nimittäin, että meidän on pidettävä toinen toisiamme vastuussa teoistamme. Ja voidaksemme tehdä niin, meidän täytyy tietää elämästämme, intresseistämme ja käyttäytymisestämme. ●

AURÉLIE PUGNET

Journalism connects people

“We live in an ever more connected world”. I cannot tell you how many times I have heard leaders, public authorities or tech companies label that fact as a remarkable success for our societies.

In a way, it sure is. We all stand one text and phone call away from our friends and families, wherever we are on the planet.

We are however not a closer-knit society as a result. Unfortunately, we cannot, do not and will not make the effort of talking to each other, learn of each other's ways or opinions even though the opportunity is right there at our fingertips.

I like to think that my job helps bring us all closer.

My mission, as a reporter, is to be on the spot, talking first hand with the decision-makers and influencers to inform, and report the news with context.

Reporters create that missing link between strangers, so they can talk to each other and pass on information about what is happening on the other side of the world or next door without having ever been there.

Why do we open the newspaper? Why is your eye attracted to this particular story? You will most likely answer “because it seems interesting”, because that story impacts your daily life somehow, or resonates with something you know.

Chances are you will not listen to the president two-hour long speech on TV, or fly to Ukraine to find out first hand how the war impacts grain exports and therefore prices in Poland. Chances are your local paper will know why the bakery closed overnight with no explanation, leaving your town bread-empty.

Reporters will do that. You won't even have to think about it, that the stories relevant to your everyday life, for your job, to prepare your next trip, to win an argument against your parents, shall be available.

Without saying one word to each other, people from around the world will be in contact.

As fake news and disinformation spread around the web, I believe it is even more important now to have

Executive Vice-President of the Commission, Frans Timmermans from the Netherlands, is one of the key decision makers in the EU. (Photo: Lukasz Kobus, EU-commission)

reliable information on hand, provided by professionals. Artificial intelligence is a great, powerful tool, but it is also dangerous if misused to trump people.

How easily accessible those softwares have become, and how badly regulated fake news are around social media paves the way for increased distrust between societies, and for the decision takers.

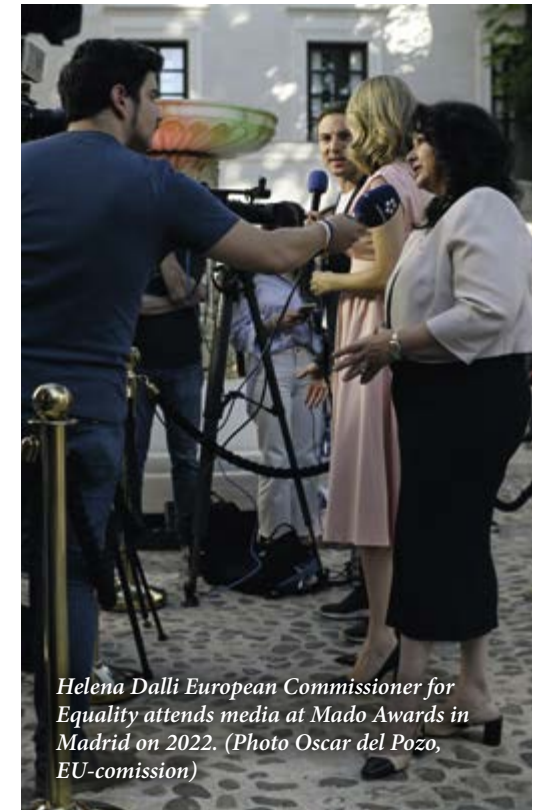
Contrary to an influencer on social media, a politician, or a news commentator, journalists have a code of conduct to follow when we report on what this or that person said, why, where, when, and what it means in the current context.

We tell “history” as it comes, in a way. As Phil Graham, former co-owner of the Washington Post supposedly said, “journalism is the first rough draft of history”.

Abiding by journalistic rules is a pre-condition to provide the most accurate and relevant news. So if it can help build trust with the newspaper and the information provided, for the most relevant decision-making.

Plus, a better informed society is one that is more likely not to let the decision makers off the hook. Because the bittersweet reality is that we must hold each other accountable. And for that, we must know of our lives, interests and ways to be. ●

AURÉLIE PUGNET

Helena Dalli European Commissioner for Equality attends media at Mado Awards in Madrid on 2022. (Photo Oscar del Pozo, EU-commission)

A woman with long dark hair, wearing a white t-shirt, is being interviewed by a cameraman. She is holding a blue microphone with the RTP logo. The cameraman is wearing a purple shirt and has a camera on his shoulder. In the background, there are other people, some holding signs, suggesting a protest or public demonstration. One sign in the foreground shows a simple line drawing of a sad face.

Journalisti ei enää ole pelkkä tarkkailija

Journalistisen työn tekijät ovat perinteisesti katsoneet tehtäväkseen paikkansapitävän tiedon levittämisen. Nuoremmat journalistit mieltävät itsensä myös aktiivisiksi toimijoiksi, kertoo tuore tutkimus.

- Risto Paananen / Metromedia

Puolueeton tarkkailija vai yleisön valista- ja – tai ehkä molempia? Tähän journalismin ikuisuuskyseeseen haettiin vuonna 2023 kansainvälisessä *Worlds of Journalism Study (WJS)* -projektissa. Sen tarkoituksena on selvittää journalismin tilaa eri puolilla maailmaa. Kyselytutkimuksella kartoitettiin, kuinka alan ammattilaiset hahmottavat omat tehtävänsä ja roolinsa.

Ensimmäinen WJS-tutkimus tehtiin vuosina 2007–2011. Suomi liittyi projektiin vuonna 2013. Kolmannessa, vuosina 2021–2023 toteutetussa vaiheessa selvitettiin, kuinka journalismi sopeutuu erilaisiin riski- ja epävarmuustekijöihin. Mukana on yli 120 maata eri puolilta maailmaa.

Suomalaisten vastaajien toimenkuvia ovat toimittaja (41 %), päätoimittaja (21 %) ja muu, lähinnä freelancer, (17 %). 54 % katsoi olevansa rivitoimittaja. Tekijän työsuhteen laadulle tai ammattinimikkeelle ei annettu painoarvoa.

Vastaajista 60 prosenttia sijoitti itsensä poliittisella kartalla keskustasta vasemmalle. Rivitoimittajien keskuudessa oli yleisempää vasemmistolainen kanta, kun taas toimituksen ylintä johtoa edustaneet vastaajat samaistuivat todennäköisemmin poliittiseen keskustaan ja oikeistoon.

Terve etäisyys politiikan tekijöihin

Suomalaisjournalistien vastauksissa korostui pyrkimys puolueettomaan ja neutraaliin tiedonvälitykseen, kriittisyyteen ja analyttisyyteen – siis arvoihin, joita pidetään länsimaisen journalismin tärkeimpinä periaatteina. Toisaalta journalismin ammattilaiset korostavat selvää etäisyyttä erityisesti poliittisiin toimijoihin ja poliittiseen vaikuttamiseen.

Tutkimustulokset viittaavat kuitenkin siihen, että toiminnallisempi demokratiasuhde hyväksytään varsin laajalti, kunhan erityisesti puoluepoliittisia kannanottoja vältellään. Tähän suuntaan viittaa vaihtoehdon ”olla riippumaton tarkkailija” merkittävästi pudonnutta kannatusta. Tuoreessa kyselyssä tätä tehtävää piti

hyvin tai erittäin tärkeänä kolme neljästä vastaajasta, kun vielä vuonna 2013 samoin ajatteli 92 %.

Tutkimuksen tekijät tulkitsevat, että aktiivisemmän ammattiroolin kannatus on noussut muun muassa vale- tai vaihtoehtomedioiden sekä Venäjän kasvaneen informaatiovaikuttamisen takia.

Toimittaja, tiedon haltija?

Kun vaihtoehtoiksi on tarjottu faktatietojen tarkistamista tai yleisön valistamista, tutkimustuloksessa on havaittavissa selvä muutos aikaisempaan.

Journalistit arvioivat entistä useammin, että heillä itsellään on tarjottavanaan sellaista tietoa, joka on tärkeää välittää suurelle yleisölle. Kovinkaan moni heistä ei katso tehtäväkseen tiedon tarjoamista kansalle poliittisten päätösten tekemistä varten: 28 % vastaajista piti tätä vain vähän tai ei lainkaan tärkeänä, kun vuonna 2013 näin vastasi 18 %.

Pyrkimys valistaa yleisöä on sen sijaan merkittävästi lisääntynyt: hyvin tai erittäin tärkeänä tätä piti 65 % vastaajista, kun 2013 näin arvioi vain puolet. Tutkimuksen tekijät selittävät tätä kehitystä ainakin tarpeella toimia lisääntynyttä disinformaatiota vastaan.

WJS-tutkimus kertoo, että disinformaation eli valheellisen tiedon lisääntyminen huolestuttaa ammattikuntaa. Tutkimustuloksista on myös luettavissa journalistien halu toimia eräänlaisena rakentavana ja eri osapuolia yhdistävänä elementtinä yhteiskunnassa.

Journalistit eivät pidä tärkeänä tehtävänä mahdollisimman suurten yleisöjen tavoittelua. 37 % pitää sitä vain vähän tai ei lainkaan tärkeänä, kun vuonna 2013 näin vastanneiden osuus oli 20 %.

Nuoret haluavat olla aktiivisia

Nuorempien, erityisesti alle 30-vuotiaiden journalistien käsityksissä korostuvat erilaiset poliittiseen toimintaan ja aktiivisuuteen viittaavat roolit. Enemmistö alle 30-vuotiaista arvioi hyvin tai erittäin

Antaa ihmisten ilmaista mielipiteensä.”

– Vastaajien vapaissa tekstivastauksissa käyttämiä ilmaisuja journalistin tehtävistä

Puhua vähemmistöjen ja muiden marginalisoitujen ihmisten puolesta.”

– Vastaajien vapaissa tekstivastauksissa käyttämiä ilmaisuja journalistin tehtävistä

tärkeäksi valtaapitävien valvonnan (75 %), tiedon tarjoamisen yleisölle poliittisen mielipiteen muodostamiseksi (60 %), puhumisen yhteiskunnallisen muutoksen puolesta (53 %) sekä puhumisen marginalisoitujen ja vähemmistöjen puolesta (65 %).

Vanhemmissa ikäryhmissä vastaavat luvut ovat monin paikoin huomattavasti näitä pienempiä. Nuorten journalistien pyrkimys vaikuttaa asioihin on uusi ilmiö, tosin nuorissa politiikan toimittajissa sitä havaittiin jo 2010-luvun taitteessa.

Poliittisen roolin korostumisen lisäksi nuoret suhtautuvat muita myönteisemmin viihteen ja ajanvietteen tarjoamiseen (alle 30-vuotiaat: 45 % hyvin tai erittäin tärkeää, yli 60-vuotiaat 15 %).

Sama eroavaisuus on nähtävissä siinä, kuinka tärkeänä pidetään mahdollisimman suuren yleisön tavoittelemista: (31–40-vuotiaat: 46 % hyvin tai erittäin tärkeää, yli 60-vuotiaat: 18 %). Tutkimuksen tekijät päättelevät, että tällaiset roolit vaikuttavat netti- ja somemaailmassa kasvaneille luonnollisilta.

Vanhemmat journalistit korostavat muita ikäryhmiä vahvemmin halua vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen (yli 60-vuotiaat: 36 % hyvin tai erittäin tärkeää, alle 40-vuotiaat: 20 %).

Naiset haluavat toimia ja ottaa kantaa

Naisjournalistit haluavat miehiä yleisemmin ottaa kantaa ja olla aktiivisia. He haluavat puhua yhteiskunnallisen muutoksen sekä vähemmistöjen puolesta sekä edistää rauhaa ja suvaitsevaisuutta.

Naisjournalistien roolikäsityksissä korostuvat miehiin verrattuna puhuminen yhteiskunnallisen muutoksen sekä marginalisoitujen ja vähemmistöjen puolesta, rauhan ja suvaitsevaisuuden edistäminen, ratkaisujen osoittaminen yhteiskunnallisiin ongelmiin, vinkkien tarjoaminen arkeen, yleisön tunteiden koskettaminen ja kansanterveyden tukeminen.

Miesjournalistit painottavat naiskollegoihinsa verrattuna enemmän valtaapitävien valvontaa.

Työkokemuksen pohjalta tehdyt ryhmittelyt antavat ikäryhmävertailun kanssa pitkälti samankaltaisia tuloksia. Vähiten työkokemusta hankkineet korostavat tiedon tarjoamista poliittisten mielipiteiden muodostamiseksi, yhteiskunnallisen muutoksen ja vähemmistöjen puolesta puhumista sekä viihteen ja ajanvietteen tarjontaa.

Näissä kysymyksissä toisena ääripäänä erottuvat kokeneimmat, yli 30 vuotta työskennelleet journalistit. He haluavat vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen (30 % hyvin tai erittäin tärkeää), ja vähiten tästä innostuvat 11–20 vuotta työskennelleet (15 %).

Tutkijoiden tuloksin mukaan yhtenäiset tulokset viittaavat toimittajien varsin pysyviin työuriin paljonpuhuttu median murroksesta huolimatta.

Koulutus ei vaikuta asenteisiin

Koulutuksen – olipa kyse sitten yleisestä koulutustasosta tai muodollisesta journalistisesta koulutuksesta – merkitys roolikäsityksiin oli käytännössä olematon.

Toimitusten ylin johto on muuta toimitusväkeä halukkaampi valvoamaan valtaapitäviä ja antamaan ihmisten ilmaista mielipiteensä. Yh-

dessä keskijohdon kanssa he ovat myös rivitoimittajia hanakampia hakemaan suurinta yleisöä, mikä selittynee näiden ryhmien taloudellisella vastuulla.

Tutkimuksen mukaan suomalaisjournalistit kokevat myös toimintavapautensa varsin suureksi. Kolmella neljästä on vähintään suuri vapaus valita uutisaiheensa, ja viidellä kuudesta on vähintään suuri vapaus päättää juttuaiheensa käsittelytapa.

Maakunnissa häirintää ja painostusta

Erityisesti maaseudulla ja pääkaupungin ulkopuolissa kaupungeissa paikallismedioissa työskentelevät journalistit kokevat häirintää ja painostusta. Tämä

tarkoittaa esimerkiksi sanallista häirintää, ulkopuolista painostusta, tarkkailua sekä muita uhkia ja pelottelua. Tulosta voi tutkijoiden mukaan selittää sillä, että paikallismedioiden journalistit ovat yhteisöis-
sään usein näkyvässä asemassa. ●

Kuinka tärkeää seuraavien asioiden tekeminen on työssäsi journalistina?

	HYVIN TÄRKEÄÄ	KOHTALAISEN TÄRKEÄÄ
Toimia disinformaatiota vastaan	78%	15%
Olla riippumaton tarkkailija	76%	19%
Tuoda esiin yhteisk. ongelmia	71%	21%
Analysoida ajankohtaisia asioita	74%	19%
Valistaa yhteisöjä	65%	26%
Valvoa ja vahtia valtaapitäviä	58%	22%

Lähde:

- Jari Väliaverron, Reeta Pöyhtäri & Mikko Villi: *Paljon vanhaa, jotain uutta ja jotain lainattua* – Suomalaisjournalistien ammattikuva Worlds of Journalism Study -kyselyssä, Jyväskylä 2023

AKT:n jäsenenä
sinulla on takanasi

kokemusta
neuvottelutaitoa
joukkovoimaa

Vieraile akt.fi/liity

AKT **Tekoja!**

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
09 613 110 | akt.fi | aktlehti.fi

Eurooppaan
voi vaikuttaa.

Pidetään yhteyttä
Eero Heinaluoma
Europarlamentaarikko

 [heinaluoma](https://www.facebook.com/heinaluoma) eeroheinaluoma.fi

pau

Ammattiliitto
= arvovalinta

   Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU
@PAU_liitto www.pau.fi

Puheenjohtaja
Annika Rönni-Sällinen
050 378 0270

Viestintäjohtaja
Timo Piironen
050 360 5669

Viestinnän asiantuntija
Auli Kivenmaa
040 592 8981

Viestintäpäällikkö
Minttu Sallinen
050 336 3410

Kommunikationsexpert
Hildur Boldt
044 733 1973

www.pam.fi

PL 373
00531 HELSINKI

ssslliitto@gmail.com
Facebook: SSSL

LIITTOHALLITUS

Puheenjohtaja
Jukka Halonen
jukka.halonen@mediataju.fi

Varsinaiset jäsenet

Leila Vasama
Maarit Hirvensalo
Reijo Hämäläinen
Veera Hämäläinen
Arto Jokela
Helena Laukko
Tuomo Lilja
Hannu Taavitsainen
Hannu Tuovinen

Varajäsenet

Auli Kivenmaa
Riitta Salasto
Aleksi Rainos
Jaakko Ojanne
Mikko Karlsson

Liiton sihteeri

Mirva Wiik
040 5131 889

Lomalle Tampereelle

SSSL:illa on Holiday Club Tampereen kylpylässä käytössään viikko 46 eli yksi lomaviikko vuodessa. Tässä 105 neliön suuruisessa huoneistossa on kaksi makuuhuonetta ja kuusi vuodepaikkaa.

Loma-asunnon käyttöoikeuden arvontaan on ilmoittauduttava osoitteella ssslliitto@gmail.com toukokuun loppuun mennessä. Käyttöoikeus arvotaan kesäkuun loppuun mennessä.*

Loma-asunnon käyttöönsä saavan on maksettava liiton määräämä 450 euron vastike viimeistään kuukautta ennen lomaviikon alkua. Lomaviikko alkaa perjantaina 8.11.2024 ja päättyy perjantaina 15.11.2024.

*Arvontaan voi osallistua vain sellainen jäsen, jolla ei ole jäsenmaksurästejä ja joka ei ole edellisen kolmen vuoden aikana voittanut viikon käyttöoikeutta

 [MIAPETRA.FI](http://miapetra.fi)

Työtä
sananvapauden puolesta
Euroopassa ja Suomessa!

Tilaa uutiskirje ja seuraa keskustelua: miapetra.fi

Sopii mulle.

teollisuusliitto.fi

Teollisuus liitto

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

SAK

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
020 774 000 • sak@sak.fi • www.sak.fi

FA FINANSSIALA
Ihmisen arjessa

mediapuhelin
020 7934 240

TILAA UUTISKIRJE
finanssiala.fi

f @ i n X
@finanssiala

**Hymyile,
olet Turvassa.**

**Suomen tyytyväisimmät
asiakkaat jälleen Turvassa**

Elämä tuo joskus eteen mutkia. Kaikkia kurveja emme pysty oikaisemaan, mutta teemme parhaamme, että kolhun sattuessa olet parhaassa mahdollisessa Turvassa.

Sen vahvistaa myös EPSI Rating -tutkimus jo 12. kerran: vakuutusyhtiö Turvan asiakkaat ovat Suomen tyytyväisimpiä.

Tule hymysi arvoiseen vakuutusyhtiöön
turva.fi/turvaan

turva

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
turva.fi • 01019 5110

12 vuotta
Vakuutusalan
PARASTA
palvelua
EPSI Rating 2023

SUOMALAISTA
PALVELUAA

Tradeka

Etuja ja enemmän

Tradeka on suomalainen osuuskunta, jossa jäsenet nauttivat rahanarvoisista eduista joka päivä. Liity jäseneksi. Saat pienellä jäsenmaksulla 33,64 € heti käyttöösi

reilut alennukset ja arjen säästöt sadoissa etupaikoissa. Jäsenmaksu maksetaan kerran - liittymisen yhteydessä.

tradeka.fi/liity

